

5/2001. (II. 6.) KöViM rendelet

a légiközlekedési szakszemélyzet szakszolgálati engedélyeiről

A légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény (a továbbiakban: Lt.) 53. §-ának (6) bekezdésében és a 74. §-ának *l)* pontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

Általános rendelkezések

1. § (1) A rendelet hatálya a szakszolgálati engedélyhez kötött szakszolgálatok ellátására és az ahhoz szükséges képezések, valamint jogosítások megszerzésére terjed ki.

(2) A polgári repülésben szakszolgálati engedélyhez kötött tevékenységet, munkakört és az ilyen munkakörbe tartozó feladatot (a továbbiakban együtt: szakszolgálat) az láthat el, akit arra a légi jármű üzemben tartója, tulajdonosa, a repülőtér üzemben tartója vagy a légi forgalmi szolgálatot ellátó szervezet vezetője feljogosított. Szakszolgálat ellátására olyan személy jelölhető ki, akinek szakszolgálati engedélye van.

(3) Kiképzés alatt álló személy szakszolgálatot a szolgálat ellátására képesített, szakszolgálati engedéllyel rendelkező, erre kijelölt személy felügyelete mellett láthat el.

2. § (1) Szakszolgálati engedélyhez kötött szakszolgálatok:

a) a hajózó személyzetnél a légi jármű-vezető, a navigátor, a fedélzeti mérnök (szerelő), a légi utas-kísérő;

b) az ejtőernyősöknél az ejtőernyős oktató, az ejtőernyős beugró;

c) a földi személyzetnél a légi forgalmi irányító, a repüléstájékoztató, a repülés üzemi tiszt, a légi jármű-szerelő.

(2) A szakszolgálati engedélyek fajtáit és a kiadásukhoz szükséges feltételeket e rendelet mellékletei az alábbiak szerint határozzák meg:

a) *1. számú melléklet:* A szakszolgálati engedélyek megnevezése

b) *2. számú melléklet:* A szakszolgálati engedély szakmai alkalmasságának érvényessége

c) *3. számú melléklet:* Általános előírások a légi jármű-pilóta, a közforgalmon kívüli repülésvezető szakszolgálati engedélyére, az oktatói jogosításra, új légi járműtípus üzembe állítása esetén rádió-távbeszélő kezelői jogosítás

d) *4. számú melléklet:* Növendék Pilóta Szakszolgálati Engedély, Magánpilóta Szakszolgálati Engedély és ezen engedélyekhez adható jogosítások

e) *5. számú melléklet:* Kereskedelmi Pilóta Szakszolgálati Engedély (CPL), Magyar Kereskedelmi Pilóta Szakszolgálati Engedély (HCPL)

f) *6. számú melléklet:* Közforgalmi Pilóta Szakszolgálati Engedély (ATPL) és az engedélyhez adható jogosítások

g) *7. számú melléklet:* Ejtőernyős oktató szakszolgálati engedély, ejtőernyős beugrói jogosítás

h) *8. számú melléklet:* Légi jármű hajózó személyzeti tagok szakszolgálati engedélye

i) *9. számú melléklet:* Követelmények más állam által kibocsátott kereskedelmi és közforgalmi szakszolgálati engedélyek érvényesítéséhez

j) *10. számú melléklet:* Földi szakszemélyzetek szakszolgálati engedély

k) *11. számú melléklet:* Szakszolgálati engedélyek tartalma és formája

A szakszolgálati engedély

3. § A szakszolgálati engedély - a benne foglalt bejegyzéseknek megfelelően - a légi járműtípus és szaktevékenység szerint megjelölt szakszolgálat ellátására jogosít, és az egészségügyi (orvosi), valamint a szakmai alkalmasságra megállapított határidőig, illetve visszavonásig érvényes.

4. § (1) A szakszolgálati engedély alapján:

a) hajózó szakszolgálat magyar lajstromba vett légi járművön a Magyar Köztársaság területén (légterében) vagy területén (légterén) kívül (a továbbiakban: belföldön, illetőleg külföldön) látható el;

b) hajózó szakszolgálat más állam lajstromába vett légi járművön belföldön, illetve külföldön abban az esetben látható el, ha ezt a lajstromozó állam megengedi;

c) ejtőernyős ugrás belföldön, illetve külföldön végezhető;

d) légi forgalmi irányítás belföldön, egyéb földi szakszolgálat (légi járművek földi ellenőrzése, vizsgálata, karbantartása) belföldön és a magyar légi járművek tekintetében külföldön látható el.

(2) Hajózó szakszolgálat belföldön más állam hatósága által kiállított hajózó szakszolgálati engedély alapján - a 13. §-ban foglaltak kivételével - kizárólag ugyanennek az államnak a lajstromába felvett légi járművön látható el.

5. § (1) A szakszolgálati engedély alapján a jogosult (a továbbiakban: engedélyes) köteles:

a) a szakszolgálati engedély kibocsátását követően az érvényesség folyamatos megtartásához szükséges feltételeket teljesíteni;

b) a hajózó szakszolgálatot teljesítő személy repülési naplót vezetni és azt a szakszolgálati tevékenysége során magánál tartani.

(2) A repülési naplónak tartalmaznia kell az alábbiakat:

a) típusátképzést, az elméleti és gyakorlati oktatás óra számát, az elméleti és gyakorlati vizsgákat;

b) a végrehajtott repülések adatait (időpont, légi járműtípus, lajstromjel, feladat, felszállások száma, műszeres megközelítések száma, nappali és éjszakai repülési idő, havi és éves összesítés);

c) ejtőernyős ugró esetében az ugrásszámot, feltüntetve az ejtőernyős ugrás során használt ejtőernyő típusát, a zuhanási időt, ugrásvezető esetében az általa vezetett ugratások számát.

(3) A repülési napló formáját a légiközlekedési hatóság állapítja meg.

(4) Munkaviszony keretében végzett szakszolgálati tevékenység ellátásához szükséges feltételeket a munkáltató köteles biztosítani.

6. § (1) A szakszolgálati engedélyt - a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet (ICAO) szabványainak és ajánlott eljárásainak figyelembevételével - a 9. számú mellékletben meghatározott tartalommal, magyar és angol nyelvű nyomtatott szöveggel a légiközlekedési hatóság adja ki.

(2) A szakszolgálati engedély két példányban készül. A szakszolgálati engedély első példánya az engedélyes tulajdonát képezi, másra nem ruházható át. Az engedélyes a szakszolgálati tevékenysége során köteles azt magánál tartani és az ellenőrzésre jogosult személynek felszólításra bemutatni.

(3) A szakszolgálati engedély másodpéldányát a légiközlekedési hatóság közhiteles nyilvántartásba veszi és tárolja.

(4) A szakszolgálati engedélybe bejegyzést csak a légiközlekedési hatóság tehet.

(5) Szakszolgálati engedély tizennyolc év alatti személy részére történt kiadásáról a törvényes képviselőt értesíteni kell.

(6) Az elveszített, megsemmisült vagy megrongálódott szakszolgálati engedélyt a légiközlekedési hatóság érvénytelenné nyilvánítja és kérelemre pótolja.

A szakszolgálati engedély kiadásának és visszavonásának szabályai

7. § (1) Szakszolgálati engedélyt az a magyar, illetőleg - a 141/1995. (XI. 30.) Korm. rendelet 23. §-ának (2) bekezdésében, valamint az e rendelet 13. §-ában foglaltak figyelembevételével - az a külföldi állampolgár kaphat, aki

a) a szakszolgálatra - légi járműtípus és szaktevékenység szerint - meghatározott életkort betöltötte;

b) a szakszolgálatra egészségügyi (fizikai és pszichikai) és közbiztonsági szempontból alkalmas;

c) a szakszolgálatra - légi járműtípus és szaktevékenység alapján - e rendeletben meghatározott szakmai követelményeknek megfelel;

d) a légiközlekedési hatóság által - a nemzetközi követelményekkel összhangban - meghatározott sikeres elméleti és gyakorlati vizsgát tett.

(2) Külföldi állampolgár részére kiállított szakszolgálati engedély nem mentesít a munkavállalásra vonatkozó szabályok betartása alól.

(3) Közbiztonsági szempontból szakszolgálatra alkalmatlannak kell tekinteni azt,

a) akit a bíróság jogerősen szabadságvesztésre ítélt, a Büntető Törvénykönyvben meghatározott mentesítés beálltaig;

b) akit a bíróság a szakszolgálati engedélyhez kötött járművezetéstől vagy foglalkozástól eltiltott, az ítéletben meghatározott ideig;

c) akivel szemben a bíróság kényszergyógykezelést vagy az alkoholistákkal szemben alkalmazott kényszergyógyítást rendelt el, a kezelés eredményes befejezését követő egy évig;

d) akivel szemben a légitözlekedés veszélyeztetése, légitjarmú ittas vezetése, kábítószerrel való visszaélés, légitjarmú tiltott átengedése vagy szakszolgálati engedélyhez kötött tevékenységgel összefüggő bűncselekmény miatt büntetőeljárás van folyamatban, az eljárás jogerős lezárásáig.

(4) A szakszemélyzet tagjainak egészségügyi alkalmassági követelményeit külön jogszabály állapítja meg.

8. § (1) A légitözlekedési hatóság a szakszolgálati engedélyt vagy az engedélyben meghatározott egyes szaktevékenységekre vonatkozó jogosítást visszavonja, ha

a) az engedélyes a szakszolgálat ellátására egészségügyi szempontból alkalmatlanná válik, az alkalmatlanság időtartamára;

b) a közbiztonsági alkalmasságot kizáró okok valamelyikének fennállása esetén, az alkalmatlanság időtartamára;

c) az engedélyes ellen a légitjarmú ittas vezetése, légitjarmú engedély nélküli vezetése, légitjarmúval kapcsolatos szabályok megszegése, légitjarmú fedélzetén elkövetett szabálysértés, valamint a légitözlekedés biztonságát szolgáló szabályok megszegése miatt szabálysértési eljárás indul, a szabálysértési eljárás jogerős befejezéséig;

d) az engedélyes a tevékenység folytatásának szabályait megszegi, egy évig terjedő időtartamra;

e) az engedélyes vagy annak tudtával más személy az engedélyt, illetve az engedélyhez kapcsolódó dokumentumokat meghamisítja, vagy azzal visszaél, egy évtől három évig terjedő időtartamra;

f) az engedélyes a szakszolgálatot egy éven keresztül nem látja el, az újabb elméleti és gyakorlati vizsga sikeres letételéig.

(2) A szakszolgálati engedély

a) három hónapnál hosszabb időtartamú visszavonás esetében a gyakorlati,

b) egy évnél hosszabb időtartamú visszavonás esetében az elméleti és a gyakorlati vizsga sikeres letétele után adható ki újból.

9. § (1) Amennyiben a légitözlekedési hatóság eljárása (pl. hatósági ellenőrzés) során megállapítja, hogy az engedélyes a tevékenysége során a légitözlekedési szabályokat súlyosan megszegi és azzal a légitözlekedés biztonságát sérti, vagy veszélyezteti, azonnali intézkedésként a szakszolgálati engedélyt felfüggesztheti és az engedélyt elveheti.

(2) A légitözlekedési hatóság az elvételtől átvételi elismervényt állít ki. A légitözlekedési hatóság a szakszolgálati engedély visszavonásáról 10 munkanapon belül dönt.

(3) A szakszolgálati engedély visszavonásáról a légitözlekedési hatóság értesíti a katonai légügyi hatóságot.

A vizsga

10. § (1) A szakszolgálati engedély megszerzéséhez, kiterjesztéséhez és érvényesség meghosszabbításához szükséges elméleti és gyakorlati vizsgáztatását a légitözlekedési hatóság végzi.

(2) A légitözlekedési hatóság szakszemélyzetének - a munkakör ellátásához szükséges szakszolgálati engedély esetén - vizsgáztatására felettes szerve intézkedik.

(3) A légitözlekedési hatóság által végzett elméleti és gyakorlati szakszolgálati vizsgáztatáshoz a vizsgabizottságot a hatóság vezetője jelöli ki a légitözlekedési hatóság tagjaiból, valamint a légitözlekedési hatóság által vizsgáztatásra felhatalmazott személyekből.

(4) A gyakorlati vizsgára az a pályázó bocsátható, aki az elméleti vizsga anyagából sikeres vizsgát tett.

(5) A légitözlekedési hatóság a vizsgáztatás rendjéről készített, a légügyi főigazgató által jóváhagyott vizsgaszabályzatot a Közlekedési és Vízügyi Értesítőben közzéteszi.

11. § (1) Az elméleti és gyakorlati vizsgáról jegyzőkönyvet kell készíteni két példányban. Az első példányt a légitözlekedési hatóság megőrzi.

(2) A szakszolgálati engedélyt megszerző, meghosszabbító és jogosító elméleti és gyakorlati vizsgák értékelésénél "megfelelt" vagy "nem felelt meg" értékelést kell alkalmazni.

(3) A sikeres elméleti és gyakorlati vizsgához a vizsgázónak a vizsga tantárgyaiból, illetőleg a gyakorlati vizsga feladataiból "megfelelt" értékelést kell elérni.

(4) Ha a vizsgázó az elméleti vagy gyakorlati vizsga során valamelyik tantárgyból vagy gyakorlati elemből "nem felelt meg" értékelést ér el, pótvizsgára kell utalni. Pótvizsgázni abból (azokból) a tantárgyból (gyakorlati elemből) kell, amelyből sikertelenül vizsgázott. Ha a vizsgázó három vagy több tantárgyból "nem felelt meg" értékelést kap, a teljes vizsgát meg kell ismételni. Teljes vizsgát kell tenni az esetben is, amennyiben az engedélyes a szakmai érvényesség lejártá után 12 hónapon belül nem hosszabbítja meg szakszolgálati engedélyét.

(5) A szakszolgálati engedély megszerzéséhez, kiterjesztéséhez, a bonyolult repülési helyzetek felismerését és a kivételi manőverek ismeretét bizonyító egyes vizsgákhoz a légitözlekedési hatóság által jóváhagyott repülést

gyakorló berendezéseket lehet használni. Ha ilyen berendezés nem áll rendelkezésre, valóságos repülési körülmények között csak olyan feladatok hajthatók végre, amelyekre a Légiüzemeltetési Utasítás lehetőséget ad.

(6) A vizsgáztatáshoz szükséges tansegédletet, személyi, technikai, anyagi eszközöket és feltételeket a kiképző szervezet biztosítja.

A szakszolgálati engedély iránti kérelem

12. § (1) A szakszolgálati engedély kiadása, hosszabbítása, kiterjesztése iránti kérelmet a légiközlekedési hatósághoz kell benyújtani, hosszabbítás esetén a lejáratot megelőzően 30 nappal.

(2) Aki szakszolgálati engedély kiadását kéri, köteles az egészségügyi alkalmasságot három hónapnál nem régebbi, az e célra kijelölt egészségügyi szervezet által kiállított igazolással, a közbiztonsági szempontból való alkalmasságot három hónapnál nem régebbi hatósági erkölcsi bizonyítvánnyal igazolni.

(3) A kiképző szerv igazolja a szakszolgálati engedély kiadásához, kiterjesztéséhez, meghosszabbításához szükséges tanfolyam és kiképzés sikeres elvégzését.

(4) A szakszolgálati engedély érvényességét az egészségügyi alkalmasság megállapítását követően, valamint - amennyiben e rendelet előírja - sikeres szakmai vizsga alapján a légiközlekedési hatóság hosszabbítja meg.

(5) Az érvényes szakszolgálati engedélyt további légi járműtípusra, illetőleg szaktevékenységre a sikeres vizsga alapján a légiközlekedési hatóság terjeszti ki.

Külföldi hatóság által kiadott szakszolgálati engedély

13. § (1) Külföldi szakszolgálati engedély elfogadása:

a) a külföldi szakszolgálati engedéllyel rendelkezőnek a külföldi szakszolgálati engedély elfogadását a légiközlekedési hatóságtól kell kérnie;

b) a légiközlekedési hatóság a külföldi hatóság által kiadott szakszolgálati engedélyt - a nemzetközi szerződésekkel és a külföldi légiközlekedési hatóságokkal kötött megállapodásaival összhangban - magyar szakszolgálati engedély kiadása nélkül az e rendeletben foglalt feltételek teljesítése esetén a magyar szakszolgálati engedéllyel egyenértékűnek fogadhatja el.

(2) Külföldi szakszolgálati engedély honosítása:

a) a légiközlekedési hatóság - kérelemre - külföldi szakszolgálati engedély alapján magyar szakszolgálati engedélyt adhat ki (honosíthat);

b) a légiközlekedési hatóság abban az esetben honosítja a külföldi szakszolgálati engedélyt, ha a külföldi szakszolgálati engedély kiadásának feltételei megfelelnek e rendelet előírásainak;

c) ha e rendelet bármely előírása nem teljesül vagy kétség merül fel a kérelmező alkalmasságával kapcsolatban, abban az esetben az előírás teljesülése után, illetve a légiközlekedési hatóság által előírt különbözeti (elméleti, gyakorlati) vizsga sikeres teljesítése esetén honosítja a légiközlekedési hatóság a külföldi szakszolgálati engedélyt;

d) a légiközlekedési hatóság a honosítás alapján kiadott magyar szakszolgálati engedély érvényességét a külföldi szakszolgálati engedély érvényessége alapján állapítja meg.

(3) A légiközlekedési hatóság a külföldi szakszolgálati engedély elfogadása és a külföldi szakszolgálati engedély honosítása esetén a külföldi szakszolgálati engedéllyel egyenértékűnek tekintti a külföldi hatóság által kiállított helyettesítő okiratot vagy jogosító igazolást.

Záró rendelkezések

14. § (1) Ez a rendelet - a (2) bekezdésben foglalt kivétellel - 2001. július 1-jén lép hatályba, egyidejűleg hatályát veszti a polgári repülés szakszemélyzetének szakszolgálati engedélyeiről szóló 12/1983. (VI. 30.) KPM rendelet és a módosítására kiadott, az egyes miniszteri rendeletek módosításáról szóló 18/1987. (XII. 30.) KM rendelet 2. §-a.

(2) Az e rendelet 10. számú mellékletének 3.2.1.5. pontjában előírtak 2004. január 1-jén lépnek hatályba.

(3) Az e rendelet hatálybalépéséig kiadott szakszolgálati engedélyek, bejegyzett képesítések és jogosítások a következő légiközlekedési hatósági eljárásig - de legfeljebb 2002. december 31-ig - érvényesek.

(4) A rendelet hatálybalépését megelőzően motoros/helikopterpilóta szakszolgálati engedéllyel, oktatói, mezőgazdasági, vontató, terepvontató, teheremelő jogosítással rendelkező személy részére a meghosszabbítás során - kérelemre - különbözeti vizsga nélkül Magyar Kereskedelmi Pilóta Szakszolgálati Engedélyt az addig bejegyzett jogosítással kell kiadni.

(5) A rendelet hatálybalépését követően Magyar Kereskedelmi Pilóta Szakszolgálati Engedélyhez oktató jogosítás nem adható.

(6) A legalább 15 éves szakmai tapasztalattal (szakszolgálati engedéllyel) rendelkező személy részére a felsőfokú végzettségi követelmény teljesítése alól a légiközlekedési hatóság végleges felmentést adhat.

(7) A szakszolgálati engedély kiadásának díját, továbbá elveszett, megsemmisült vagy megrongálódott szakszolgálati engedély helyett kiállított új engedély kiadásának díját, valamint a szakszolgálati engedélybe az érvényesség meghosszabbításának vagy további jogosítás bejegyzésének, illetve a visszavont szakszolgálati engedély újbóli kiadásának díját külön jogszabály állapítja meg.

(8) Ez a rendelet a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai között társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16. napján aláírt Európai Megállapodás tárgykörében, a megállapodást kihirdető 1994. évi I. törvény 3. §-ával összhangban, az Európai Közösségek Tanácsának a polgári repülési feladatok ellátására szolgáló szakszolgálati engedélyek kölcsönös elismeréséről szóló 91/670/EGK irányelvvel összeegyeztethető szabályozást tartalmaz.

1. számú melléklet az 5/2001. (II. 6.) KöViM rendelethez

A szakszolgálati engedélyek megnevezése

A szakszolgálati engedélyek megnevezése	Megszerezhető jogosítások
Növendék Pilóta Szakszolgálati Engedély (SPL)	
Magánpilóta Szakszolgálati Engedély (PPL)	
- Motoros	műszer, éjszakai VFR, vízi/kételtű, autogiro, movit
- Helikopter	műszer, éjszakai VFR, vízi/kételtű, autogiro
- Vitorlázó repülő	oktató, berepülő, movit
- Ultralight (1/2)	oktató, berepülő, vontató, mezőgazdasági
- Ballon	oktató, berepülő
Magyar Kereskedelmi Pilóta Szakszolgálati Engedély (HCPL)	
- Motoros	műszer, berepülői, vontatói, terepvontatói, mentő/tűzoltó, mezőgazdasági
- Helikopter	műszer, berepülői, vontatói, teheremelő, mentő/tűzoltó, mezőgazdasági
Kereskedelmi Pilóta Szakszolgálati Engedély (CPL)	
- Motoros	műszer, berepülői, oktatói, vontatói, terepvontatói, mentő/tűzoltó, mezőgazdasági
- Helikopter	műszer, berepülői, oktatói, vontatói, teheremelő, mentő/tűzoltó, mezőgazdasági
Közforgalmi Pilóta Szakszolgálati Engedély (ATPL)	útvonal-oktató, oktató, berepülő
Ejtőernyős Szakszolgálati Engedély	oktató, beugró
Légijármű hajózó személyzet szakszolgálati engedély	

- Hajózó navigátor	
- Hajózó mérnök/hajózó szerelő	
- Légiutas-kísérő	
Földi szakszemélyzet szakszolgálati engedély	
- Légijármű-szerelő	- művelet orientált karbantartó - légijármű-szerelő - II. típusú minősítő - I. típusú minősítő - berendezésre korlátozott I-es minősítő - légijármű-szerkezet javító, korlátozott I-es típusú minősítő
- Légiforgalmi irányító = gyakornok irányító = repülőtéri irányító = bevezető irányító = körzeti irányító	oktató
- Repüléstájékoztató	
- Repülés üzemi tiszt	

2. számú melléklet az 5/2001. (II. 6.) KöViM rendelethez

A szakszolgálati engedély szakmai alkalmasságának érvényessége

Szakszolgálat megnevezése	Szakmai érvényessége (hónap)	alkalmasság
Közforgalmi pilóta	12	
Kereskedelmi pilóta	12	
Motoros UL pilóta	24	
UL pilóta	24	
Motoros/helikopter pilóta	24	
Vitorlázópilóta	24	
Ballonpilóta	24	
Ejtőernyős oktató	24	
Hajózó navigátor	12	
Hajózó mérnök/hajózó szerelő		
- közforgalmi	12	
- nem közforgalmi	24	
Légiutas-kísérő	24	
Légijármű-szerelő	24	
Légiforgalmi irányító	24	
Repüléstájékoztató	24	
Repülés üzemi tiszt	36	

3. számú melléklet az 5/2001. (II. 6.) KöViM rendelethez

Általános előírások

1. Légijármű pilóta szakszolgálati engedélye

1.1. A hajózó személyzetek típus-, osztály- és kategória besorolása, és a szakszolgálati engedélyekhez adható egyes jogosítások

1.1.1. A légitözlekedési hatóság a légijárműveket építésük és alkalmazásuk (felhasználásuk) figyelembevételével típus, osztály és kategória szerint minősíti.

1.1.2. Típus- vagy osztályjogosításra kötelezett légijárművet csak az adott típusra, illetve osztályra érvényes típusjogosítással, illetve osztályjogosítással lehet vezetni. Ha az osztály-, illetve típusjogosítás tulajdonosát csak másodpilóta feladatkörre korlátozza a légitözlekedési hatóság, ezt, illetve egyéb korlátozó bejegyzéseket az engedélybe be kell jegyezni.

1.1.3. Kiképzés, ellenőrzés vagy egyéb, nem kereskedelmi tevékenység céljaira a légitözlekedési hatóság pilóta szakszolgálati engedéllyel rendelkező személynek írásos felhatalmazást adhat, amely mentesíti az engedélyest az adott osztály- vagy típusjogosítás megszerzése alól. Ennek a felhatalmazásnak az érvényessége csak a meghatározott feladat teljesítésére korlátozódik.

1.1.4. Típus- és osztályjogosítás birtokosának, ha

a) egy adott típusú légijármű másik változatának, illetve azonos osztályon belül egy másik típusú légijárműnek a vezetése, vagy

b) típusok vagy változatok berendezései, vagy a vonatkozó eljárások megváltozása esetén kiegészítő ismeretekre és képzettségre van szüksége, kiegészítő különbözeti képzésen kell részt vennie.

1.1.5. Típus- és osztályjogosítás birtokosának, ha

a) ugyanahhoz a típushoz vagy változathoz tartozó másik légijármű-vezetése, vagy

b) egy adott típus vagy változat berendezései, vagy a vonatkozó eljárások megváltozása esetén kiegészítő ismeretekre és képzettségre van szüksége, ismerkedő képzésen kell részt vennie.

1.1.6. Az eredményes különbözeti képzést és az ismerkedő képzést a légijármű-vezető repülési naplójába be kell vezetni, és a kiképzést vezetőnek alá kell írnia.

1.2. Típusjogosítás

1.2.1. Típusjogosítással vezethetők azok a légijárművek, amelyek

a) külön típusalkalmassági bizonyítvánnyal rendelkeznek,

b) a légijármű olyan tulajdonságokkal rendelkezik, amely kiegészítő repülési, szimulátoros kiképzést igényel,

c) a légijármű többfős személyzettel vezethető a légialkalmassági vizsgálatok alapján.

1.2.2. Típusjogosítás felosztása:

a) minden többpilótás légijármű,

b) minden többhajtóműves gázturbinás, vagy többhajtóműves légsavaros gázturbinás egypilótás légijármű,

c) minden egypilótás egyhajtóműves gázturbinás légijármű,

d) minden olyan légijármű, amelyet a légitözlekedési hatóság ilyennek sorol be.

1.2.3. A típusjogosítás megszerzésének feltétele: Típusjogosítást az a pilóta (és más hajózó személyzeti tag) kaphat, aki típusjogosításra kötelezett légijármű típuskiképzési tematikájából sikeresen levizsgázott. A típusjogosításhoz sikeres hatósági vizsgát kell tenni.

1.2.4. Érvényes szakszolgálati engedély birtokában maximum 2 típusjogosításra kötelezett légijárműtípuson láthat el szakszolgálati tevékenységet az engedélyes.

1.3. Típusjogosítás. Többpilótás légijármű

1.3.1. Jogosítás megszerzésének követelményei: A jelölt rendelkezzen

a) az első többpilótás légijármű jogosítás megszerzése előtt legalább 100 repült órával légijármű parancsnok beosztásban,

b) többhajtóműves műszerjogosítással,

c) személyzeti együttműködési képzés sikeres elvégzését igazoló bizonyítvány.

1.3.2. Szakismeret: A pályázónak repülésoktatási központban vagy elméleti oktatási központban elméleti tanfolyamon kell részt vennie. A repülési oktatási központot, az elméleti oktatási központot és a tanfolyam anyagát a légitözlekedési hatósággal jóvá kell hagyni.

1.3.3. Vizsga: A pályázónak hatósági vizsgabizottság előtt kell bizonyítania, hogy az engedélyben biztosított jogköröknek megfelelő szinten ismeri a légitözlekedési hatóság által összeállított témaköröket.

1.3.4. Repülésgyakorlati vizsga: A repülés gyakorlati vizsga részletes követelményeit a légiközlekedési hatóság állapítja meg. A pályázónak a gyakorlati vizsga minden elemének sikeresen meg kell felelni. A gyakorlati vizsgát, a kiképzést követően, 6 hónapon belül kell letenni.

1.4. *Típusjogosítás: Egypilótás légi jármű*

Jogosítás megszerzésének követelményei: Csak többhajtóműves (többmotoros) légi jármű esetében: a pályázónak a jogosítás megszerzése előtt legalább 70 repült órával kell rendelkeznie légi jármű parancsnok beosztásban.

1.5. *Osztályjogosítás*

1.5.1. Típusjogosításra nem kötelezett légi járművek osztályjogosítással vezethetők.

1.5.2. Az osztályjogosítás megszerzésének feltétele: Osztályjogosítást az a légi jármű-pilóta (és más hajózó személyzeti tag) kaphat, aki az osztályba sorolt légi járművön sikeresen levizsgázott. Az osztályjogosítás megszerzésének feltétele a légiközlekedési hatóság által jóváhagyott - az adott osztályba sorolt légi járműtípusra kiadott kiképzési irányelvek alapján összeállított - kiképzés végrehajtása és sikeres hatósági vizsga. A hatósági vizsga alapján megszerzett osztályjogosítás érvényessége vonatkozik mindazon típusokra az osztálykategórián belül, amelyekre az üzemeltető a légiközlekedési hatóság által jóváhagyott tanfolyamot követően a pályázót levizsgáztatta.

1.5.3. Osztályjogosítás további feltétele: Csak többhajtóműves (többmotoros) légi jármű esetében: a pályázónak a jogosítás megszerzése előtt legalább 70 repült órával kell rendelkeznie légi jármű parancsnok beosztásban.

1.5.4. Az osztályjogosítás kiterjesztése más osztályba sorolt légi járműtípusra csak sikeres hatósági vizsgát követően történhet.

1.5.5. Osztályjogosításnál a szakszolgálati engedélybe típus nem kerül bejegyzésre, az üzemben tartó azonban köteles az összes típust az osztályon belül az engedélyes személyi anyagában nyilvántartani és a folyamatosság megtartásához szükséges feltételeket biztosítani.

1.5.6. Osztályjogosítások:

- a) összes dugattyús egymotoros repülőgép (földi),
- b) összes dugattyús egymotoros repülőgép (vízi),
- c) összes mereven beépített motoros vitorlázó repülőgép,
- d) egyes egyhajtóműves légsaváros gázturbinás repülőgép (földi),
- e) egyes egyhajtóműves légsaváros gázturbinás repülőgép (vízi),
- f) összes dugattyús többmotoros repülőgép (földi),
- g) összes dugattyús többmotoros repülőgép (vízi),

1.5.7. A légiközlekedési hatóság a légialkalmassági vizsgálatok során határozza meg az egyes osztályjogosítás alapján vezethető légi járművek besorolását.

1.6. *Típusjogosítás és a többhajtóműves (többmotoros) osztályjogosítás*

1.6.1. Érvényesség: A kiadás napjától vagy a hosszabbítás napjától egy évig érvényes.

1.6.2. Hosszabbítás:

a) a pályázónak az érvényesség lejártát megelőző 3 hónapban hatósági ellenőrzésen kell megfelelnie, valamint
b) a vonatkozó típuson, illetve osztályjogosításhoz tartozó légi járművön 10 útvonalrepülést kell teljesítenie. (Útvonalrepülésnek minősül: felszállás, emelkedés, nem kevesebb, mint 15 perc útvonalrepülés, megközelítés, leszállás.)

1.7. *Egyhajtóműves (egymotoros) egypilótás osztályjogosítás*

1.7.1. Érvényesség: A kiadás napjától vagy a hosszabbítás napjától kettő évig érvényes.

1.7.2. Hosszabbítás:

- a) a pályázónak az érvényesség lejártát megelőző 3 hónapban hatósági ellenőrzésen kell megfelelnie, valamint
b) a jogosítás lejártát megelőző 12 hónapban teljesítenie kell
- 12 repült órát, ebből 6 órát parancsnokpilóta beosztásban, 12 fel- és leszállást,
- legalább 1 órás folyamatos gyakorló repülést repülő oktatóval.

1.8. *Egyhajtóműves légsaváros gázturbinás egypilótás osztályjogosítás*

1.8.1. Érvényesség: A kiadás napjától vagy a hosszabbítás napjától kettő évig érvényes.

1.8.2. Hosszabbítás: A pályázónak az érvényesség lejártát megelőző 3 hónapban hatósági ellenőrzésen kell megfelelnie.

1.9. *Ismeretek és kiképzés (típus- és osztályjogosítás)*

1.9.1. A pályázónak a légiközlekedési hatóság által megállapított elméleti tárgyakból vizsgát kell tennie, és kért jogosításnak megfelelő légi járművön gyakorlati vizsga során kell bizonyítania a légiközlekedési hatóság előtt, hogy a légi jármű üzemeltetését biztonságosan végre tudja hajtani.

1.9.2. Csak a többhajtóműves (többmotoros) légi járművek esetében a pályázónak az egypilótás jogosítás megszerzése érdekében nem kevesebb, mint 7 órás elméleti képzésen kell részt vennie a többhajtóműves (többmotoros) légi járművek üzemelése tekintetében.

1.9.3. A pályázónak, a jogosításnak megfelelő, a légiközlekedési hatóság által előírt repülési gyakorlatot kell szereznie.

1.9.4. Többhajtóműves (többmotoros) jogosítás esetén kétkormányos gyakorló kiképzésen normális repülési körülmények között nem kevesebb, mint kettő óra harminc perc repülési időt, hajtómű meghibásodás és aszimmetrikus repülési helyzetben nem kevesebb, mint három óra harminc perc repülési időt kell teljesítenie a jogosításnak megfelelő légijárművön.

1.9.5. Többpilótás típusjogosítás esetében a pályázónak, a típusjogosításnak megfelelő kiképzésen kell megfelelnie.

1.9.6. A vonatkozó jogosítás kiképzését a légiközlekedési hatóság által jóváhagyott személyek, szervezetek végezhetik. A kiképzés céljára szolgáló tantermekre vonatkozó követelményeket a képzés szintjének megfelelően a légiközlekedési hatóság írja elő és ellenőrzi annak betartását.

1.10. Kategória jogosítás

1.10.1. A légijárműveket az alábbi kategória jogosításokkal lehet vezetni:

- a) A - legfeljebb 2250 kg felszálló tömeggel: könnyű kategória;
- b) B - 2251-5700 kg felszálló tömeggel: közepes kategória;
- c) C - 5700 kg-nál nagyobb felszálló tömegű és/vagy többmotoros: nehéz kategória.

1.10.2. A kategória jogosítás megszerzésének feltétele:

a) Kategória jogosítást az a légijármű pilóta (és más hajózó személyzeti tag) kaphat, aki kategóriába sorolt légijárművön sikeresen levizsgázott. A kategória jogosítás megszerzésének feltétele a légiközlekedési hatóság által jóváhagyott - a kategória típusaira kiadott kiképzési irányelvek alapján összeállított - kiképzés végrehajtása és sikeres hatósági vizsga.

b) A hatósági típusvizsga alapján megszerzett kategória jogosítás érvényessége vonatkozik mindazon típusokra a kategórián belül, amelyekre az üzemben tartó a továbbiakban a légiközlekedési hatóság által jóváhagyott tanfolyamot követően a pályázót levizsgáztatta.

1.10.3. A jogosítás kiterjesztése más kategóriába sorolt légijárműtípusra csak sikeres hatósági vizsgát követően történhet.

1.10.4. A folyamatosság biztosítása: Kategória jogosításnál a szakszolgálati engedélybe típus nem kerül bejegyzésre, az üzemben tartó azonban köteles az összes típust a kategórián belül az engedélyes személyi anyagában nyilvántartani.

1.10.5. Az légiközlekedési hatóság, a többhajtóműves légijárműveket - felszerelésüktől függően - típusjogosításra kötelezett légijárművek közé sorolhatja.

1.10.6. A légijárművek kategória és típusjogosítás besorolását a légiközlekedési hatóság a típusalkalmassági bizonyítványban határozza meg.

2. Közforgalmon kívüli repülésvezető

2.1. Közforgalmon kívüli repülésvezető saját munkaterületén az a szakszolgálati engedéllyel rendelkező légijármű-pilóta (ejtőernyős oktató) lehet, aki betöltötte a 18. életévét és az üzemben tartó erre a feladatra kijelölte.

2.2. A repülésvezető jogosult:

- a repülésben résztvevők repülésre való felkészültségének ellenőrzésére;
- a repülési feladat meghatározására vagy tervezett feladat módosítására;
- repülési feladat megszakítására, repülésről való letiltásra;
- repülés utáni kiértékelésre;
- repülésfigyelő kijelölésére, irányítására.

3. Oktató jogosítás új légijárműtípus üzembeállítása esetén

Ha az üzemben tartó korábban nem üzemeltetett, új légijárműtípust helyez üzembe, az oktatók kiválasztásához a légiközlekedési hatóság egyetértése szükséges.

4. Rádió-távbeszélő kezelői jogosítás

4.1. Minden hajózó, légiforgalmi és repülésirányító szakszolgálati engedély megszerzésére pályázónak, aki a szaktevékenysége során rádió-távbeszélő berendezést kezel, meg kell felelnie az 1985. évi 18. törvényerejű rendelettel kihirdetett nemzetközi Távközlési Egyezményen alapuló, a Nemzetközi Rádiószabályzat 44. Cikk 13. és 14. §-aiban foglalt szakismereti követelményeknek.

4.2. A pályázónak - a saját munkaterületére vonatkozó szakismereti vizsga keretein belül - hatósági vizsgabizottság előtt bizonyítani kell, hogy a jogosításban biztosított jogkörnek megfelelő szinten ismeri az alábbiakat:

4.2.1. Közforgalmi pilóta, kereskedelmi pilóta, hajózónavigátor, légiforgalmi irányító, repüléstájékoztató:

- Nemzetközi Rádiószabályzat 44. Cikk 14. §-ában foglaltak,
- angol fónia.

4.2.2. Magyar kereskedelmi pilóta, motoros/helikopter, vitorlázó, ballon magánpilóta, ejtőernyős:

- Nemzetközi Rádiószabályzat 44. Cikk 14. §-ában foglaltak.

4.3. A 4.2.1. és 4.2.2. pontok szerinti eredményes vizsga igazolását a kiadott szakszolgálati engedély (betétlap nélkül) - a Nemzetközi Rádiószabályzat 44. Cikk 14. § (3) bekezdése, illetve az 1971. évi 25. törvényerejű rendelettel kihirdetett Egyezmény 1. számú függelék 1988. évi kiadásának 3. fejezete alapján - magában foglalja.

4.4. Magyar nyelvű rádió-távbeszélő kezelői jogosítás csak a Magyar Köztársaság területén, légterében, magyar nyelven jogosít rádió-távbeszélő berendezés kezelésére.

4. számú melléklet az 5/2001. (II. 6.) KöViM rendelethez

Növendék Pilóta Szakszolgálati Engedély, Magánpilóta Szakszolgálati Engedély és ezen engedélyekhez adható jogosítások

1. Növendék Pilóta Szakszolgálati Engedély

1.1. Növendék pilóta képzés megszerzésének feltételei:

1.1.1. Életkor: betöltött 16. életév.

1.1.2. Iskolai végzettség: alapfokú.

1.1.3. Szakismeret: A pályázónak hatósági vizsgabizottság előtt bizonyítani kell a tanult szakterület alapfokú elméleti tudásszintjét.

1.1.4. Egészségügyi alkalmasság: Meg kell felelnie a számára előírt egészségügyi követelményeknek.

1.1.5. Jogosultság: Sikeres elméleti vizsga után az engedélyes jogosult Növendék Pilóta Szakszolgálati Engedélyre, a kiképzési tematika alapján a kategóriában kiképzés folytatására, oktató felügyelet mellett.

2. Magánpilóta Szakszolgálati Engedély (PPL)

2.1. *Ultralight (UL A1, UL A2), motoros, helikopter*

2.1.1. Ultralight, motoros, helikopterpilóta képzés megszerzésének és hosszabbításának feltételei:

2.1.1.1. Életkor: betöltött 17. életév.

2.1.1.2. Iskolai végzettség: középfokú.

2.1.1.3. Növendék Pilóta Szakszolgálati Engedély az adott kategóriának megfelelően.

2.1.1.4. Szakismeret: A pályázónak hatósági vizsgabizottság előtt bizonyítani kell, hogy az engedélyben biztosított jogköröknek megfelelő szinten ismeri az alábbiakat:

- repüléselmélet,
- aerodinamika,
- szerkezettan,
- motortan,
- műszertan,

- mechanika,
- navigáció,
- repülésmeteorológia,
- típusismeret,
- légiüzemeltetés,
- üzemeltetési ismeretek,
- légi jog,
- repülési szabályok,
- repülési eljárások,
- rádió-távbeszélő kezelői ismeret (3. számú melléklet szerint),
- repülés-egészségügyi alapismeretek,
- elsősegélynyújtás.

2.1.1.5. Repülési tapasztalat

2.1.1.5.1. Motoros pilóta szakszolgálati engedélyhez:

a) alapfokú pilótakiképzés - az adott kategórián belül - befejezése legalább 45 óra repült idővel. Aki rendelkezik vitorlázó, illetve helikopter pilóta szakszolgálati engedéllyel, annak parancsnokpilótaként repült idejéből a képzés idejébe 10%, de legfeljebb 10 óra beszámítható;

b) a pályázó repülő oktató felügyelete alatt legalább 10 óra egyedülrepülést köteles teljesíteni, amelybe beletartozik 5 óra egyedül végzett útvonalrepülés úgy, hogy legalább az egyik útvonalrepülés hossza ne legyen kevesebb, mint 270 km (150 NM), és amelynek során két - az indulás repülőterétől különböző - repülőtéren teljes megállással leszállást hajt végre.

2.1.1.5.2. Helikopterpilóta szakszolgálati engedélyhez:

a) alapfokú pilótakiképzés befejezése legalább 45 óra repült idővel. Aki rendelkezik vitorlázó, illetve motoros szakszolgálati engedéllyel, annak parancsnokpilótaként repült idejéből a képzés idejébe 10%, de legfeljebb 6 óra beszámítható;

b) a pályázó repülőoktató felügyelete alatt legalább 10 óra egyedülrepülést köteles teljesíteni, amelybe beletartozik 5 óra egyedül végzett útvonalrepülés úgy, hogy legalább az egyik útvonalrepülés hossza ne legyen kevesebb, mint 185 km (100 NM), és amelynek során két - az indulás repülőterétől különböző - repülőtéren teljes megállással leszállást hajt végre.

2.1.1.5.3. UL A2 szakszolgálati engedélyhez:

a) alapfokú pilótakiképzés befejezése legalább 45 óra repült idővel. Aki rendelkezik vitorlázó szakszolgálati engedéllyel, annak parancsnokpilótaként repült idejéből a képzés idejébe 20%, de legfeljebb 15 óra beszámítható;

b) a pályázó repülőoktató felügyelete alatt legalább 10 óra egyedülrepülést köteles teljesíteni, amelybe beletartozik 5 óra egyedül végzett útvonalrepülés.

2.1.1.5.4. UL A1 szakszolgálati engedélyhez:

a) alapfokú pilótakiképzés befejezése legalább 45 óra repült idővel. Aki rendelkezik vitorlázó szakszolgálati engedéllyel, annak parancsnokpilótaként repült idejéből a képzés idejébe 20%, de legfeljebb 15 óra beszámítható;

b) a pályázó repülőoktató felügyelete alatt legalább 10 óra egyedülrepülést köteles teljesíteni, amelybe beletartozik 5 óra egyedül végzett útvonalrepülés.

2.1.1.6. Repülésgyakorlati vizsga: Gyakorlati vizsgára a pályázó akkor bocsátható, ha a kiképzést befejezte és a 2.1.1.4. pontban foglalt szakismeretről sikeres vizsgát tett.

2.1.1.7. A gyakorlati vizsga anyaga

2.1.1.7.1. Motoros pilóta szakszolgálati engedélyhez:

a) 2 iskolakör és 1 légtérrepülés, melynek során a pályázónak bizonyítania kell a hatóság előtt repülőgépvezetői készségét egyszerű és összetett repülési helyzetekben;

b) idegen repülőtéren történő leszállással egybekötött legalább 50 perces útvonalrepülés, melynek során a pályázónak bizonyítania kell repülőgépvezetői készségét, a látás utáni navigálást, a magasság- és sebességtartást, az idegen repülőtéren történő leszállással kapcsolatos teendők ismeretét, különös tekintettel az időjárásromlás vagy eltévedés esetére.

2.1.1.7.2. Helikopterpilóta szakszolgálati engedélyhez:

a) 2 iskolakör és 1 légtérrepülés, melynek során a pályázónak bizonyítania kell helikoptervezetési készségét egyszerű repülési helyzetben, valamint rendellenes repülési helyzet megszüntetésében, a felszállás, függeszkedés, manőverezés, iskolakör és légtér feladatok végrehajtásában, felgyorsítást v/max-ra, lassítást v/min-ra, autorotálást, két hajtóműves helikopter esetében 1 hajtóműves repülést és leszállást, repülőtéren kívül fel- és leszállást;

b) legalább 50 perces útvonalrepülés 2 fordulóponton keresztül, melynek során a pályázónak bizonyítania kell helikoptervezetői készségét, a látás utáni navigálást, a magasság- és sebességtartást, az idegen repülőtéren történő leszállással kapcsolatos teendők ismeretét, különös tekintettel időjárásromlás vagy eltévedés esetére.

2.1.1.7.3. UL A1, UL A2 pilóta szakszolgálati engedélyhez: 2 iskolakör, 1 légtér és legalább 30 perces útvonalrepülés, melynek során a pályázónak bizonyítania kell a hatóság előtt repülőgépezetői készségét egyszerű és bonyolult helyzetben.

2.1.1.8. Egészségügyi alkalmasság: Meg kell felelnie a számára előírt egészségi követelményeknek.

2.1.1.9. Folyamatosság: Ha a megszakítás

2.1.1.9.1. motoros és helikopter "A", "B" és "C" kategóriában:

- 100 repült óráig 1 hónap,
- 300 repült óráig 4 hónapnál nem több,
- 300-1000 repült óra között 6 hónapnál nem több,
- 1000 repült óra fölött 12 hónapnál nem több.

2.1.1.9.2. UL szakszolgálati engedélynél:

- 150 repült óráig 6 hónapnál nem több.

2.1.1.10. Ha a folyamatosság nincs biztosítva, kiképző szervezetnél gyakorlatba hozó és minősítő ellenőrző repülés szükséges.

2.1.1.11. Hosszabbítás: Az engedélyesnek igazolnia kell, hogy

2.1.1.11.1. motoros és helikopter "A", "B", "C" kategóriában:

a) a megelőző 24 hónapban legalább 20 órát motoros gépen vagy 20 órát helikopteren, valamint legalább 4 útvonalrepülést teljesített. Ha az engedélyes motoros-, helikopter- és vitorlázópilóta képesítések közül legalább kettővel rendelkezik, az egyik szakterület meghosszabbításához szükséges feltételek teljesítése esetén a másik szakterületre az előírt repülési idők és útvonalak teljesítésének 50%-a is elegendő,

b) megfelelt az előírt repüléstechnikai és útvonal-ellenőrzésen.

2.1.1.11.2. UL kategóriában:

a) a megelőző 24 hónap alatt az engedélyes 10 órát és 2 útvonalat teljesített a meghosszabbításhoz, függetlenül attól, hogy más kategória jogosítással rendelkezik,

b) megfelelt az előírt repüléstechnikai és útvonal-ellenőrzésen,

c) aerodinamikai kormányzású UL kategóriában, ha az engedélyes vitorlázópilóta szakszolgálati engedéllyel rendelkezik, 5 óra UL A2-a repült idő elegendő a jogosítás hosszabbításához.

2.1.1.12. Jogosultság: Sikeres vizsga alapján az engedélyes jogosult:

- UL, motoros, helikopterparancsnok-pilóta beosztás betöltésére a jogosított kategórián belül,
- UL-en, motoros repülőgépen, helikopteren nem kereskedelmi célú személyszállításra (18. életév betöltése után), ha a megelőző 90 napban legalább 3 fel- és leszállást teljesítettek az adott típusú, illetve kategóriájú légi járművön.

2.1.1.13. Az UL A2 szakszolgálati engedély érvényes: maximum kétüléses légi járműre, melynek átesési sebessége nem haladja meg a 35 csomót (65 km/h), és amelynek megengedett legnagyobb felszálló tömege nem haladja meg:

- 300 kg-ot és egyszemélyes földi,
- 450 kg-ot és kétszemélyes földi,
- 330 kg-ot és egyszemélyes úszótalpas, illetve kétéltű,
- 495 kg-ot és kétszemélyes úszótalpas, illetve kétéltű.

2.2. *Magánpilóta Szakszolgálati Engedély (PPL) Vitorlázó*

2.2.1. Vitorlázópilóta képzés megszerzésének és hosszabbításának feltételei:

2.2.1.1. Életkor: betöltött 17. életév.

2.2.1.2. Iskolai végzettség: alapkör.

2.2.1.3. Növendék Pilóta Szakszolgálati Engedély az adott kategóriának megfelelően.

2.2.1.4. Szakismeret: A pályázónak hatósági vizsgabizottság előtt bizonyítania kell, hogy az engedélyben biztosított jogköröknek megfelelő szinten ismeri az alábbiakat:

- aerodinamika,
- légi jog,
- szerkezettan,
- műszertan,
- légiüzemeltetés,
- üzemeltetési ismeretek,
- navigáció,
- repülésmeteorológia,
- típusismeret,

- repülési szabályok,
- elsősegélynyújtás,
- rádiótávbeszélő-kezelői ismeret (3. számú melléklet szerint).

2.2.1.5. Repülési tapasztalat:

a) alapfokú vitorlázó pilóta kiképzés,

b) vontathatói kiképzés és F.A.I. D vizsga teljesítése,

c) a F.A.I. D vizsga feltételei között szereplő 5 óra teljesítése alól mentesül, aki a kiképzési tematikában meghatározott 2 db egyedüli 1 órás feladatot repült, amelyből legalább az egyik repülés a 60 percet meghaladta, valamint 3 db egyedüli 3 órás feladatot repült, amelyből legalább az egyik a 180 percet meghaladta.

2.2.1.6. Repülésgyakorlati vizsga: Gyakorlati vizsgára a pályázó akkor bocsátható, ha a kiképzést befejezte és a 2.2.1.4. pontban meghatározott szakismeretből sikeres vizsgát tett.

2.2.1.7. A gyakorlati vizsga anyaga: Vontatásból végrehajtott légtérrepülés, melynek során a pályázónak bizonyítania kell készségét egyszerű és bonyolult repülési helyzetekben, hatóság előtt a felszállás, vontatás, szabadrepülés fordulóváltás átesés (liftelés), dugóhúzó (egy-egy pördület és kivétel mindkét irányban) helyezkedés és leszállás végrehajtásában.

2.2.1.8. Egészségügyi alkalmasság: Meg kell felelnie a számára előírt egészségi követelményeknek.

2.2.1.9. Folyamatosság: Ha a megszakítás:

- 50 repült óráig 1 hónapnál nem több,
- 50-200 repült óra között 3 hónapnál nem több,
- 200-600 repült óra között 6 hónapnál nem több,
- 600 repült óra felett 12 hónapnál nem több.

2.2.1.10. Ha a folyamatosság nincs biztosítva, kiképző szervezetnél gyakorlatba hozó és minősítő ellenőrző repülés szükséges.

2.2.1.11. Hosszabbítás: Az engedélyesnek igazolnia kell:

- a megelőző 24 hónapban legalább 20 órát repült önállóan és 6 önálló vontatást teljesített. Ha az engedélyes motoros-, UL A2, helikopter- és vitorlázópilóta képesítések közül legalább kettővel rendelkezik, az egyik szakterület meghosszabbításához szükséges feltételek teljesítése esetén a másik szakterületre az előírt repülési idők teljesítésének 50%-a is elegendő,

- megfelelt az előírt repüléstechnikai ellenőrzésen.

2.2.1.12. Jogosultság: Sikeres vizsga alapján az engedélyes jogosult:

- egy- és kétüléses vitorlázó repülőgépen repülőgép-parancsnoki beosztás ellátására,
 - kétüléses vitorlázó repülőgépen nem kereskedelmi célú személyszállításra (18. életév betöltése után), ha a megelőző 90 napban legalább 3 fel- és leszállást teljesített az adott típusú, illetve kategóriájú légi járművön.

2.3. Magánpilóta Szakszolgálati Engedély (PPL) Ballon

2.3.1. Ballonpilóta képesítés megszerzésének és hosszabbításának feltételei:

2.3.1.1. Életkor: betöltött 17. életév.

2.3.1.2. Iskolai végzettség: alapfokú.

2.3.1.3. Növendék Ballon Pilóta Szakszolgálati Engedély az adott kategóriának megfelelően.

2.3.1.4. Szakismeret: A pályázónak hatósági vizsgabizottság előtt bizonyítani kell, hogy az engedélyben biztosított jogköröknek megfelelően ismeri az alábbiakat:

- légi jog,
- szerkezettan,
- műszertan,
- légiüzemeltetés,
- navigáció,
- repülésmeteorológia,
- típusismeret,
- repülési szabályok,
- elsősegélynyújtás,
- rádiótávbeszélő-kezelői ismeret (1-es szint).

2.3.1.5. Repülési tapasztalat: 20 repült óra ballonnal, ebből legalább 2 repülés önállóan.

2.3.1.6. Repülésgyakorlati vizsga: Gyakorlati vizsgára a pályázó akkor bocsátható, ha a kiképzést befejezte és a 2.3.1.4. pontban meghatározott szakismeretből sikeres vizsgát tett.

2.3.1.7. A gyakorlati vizsga anyaga: Repülés végrehajtása a hatóság előtt minimum 40-50 perc repülési idővel.

2.3.1.8. Egészségügyi alkalmasság: Meg kell felelnie a számára előírt egészségi követelményeknek.

2.3.1.9. Folyamatosság: Ha a megszakítás:

- 50 repült óráig 3 hónapnál nem több,
 - 50 repült óra felett 6 hat hónapnál nem több.
- 2.3.1.10. Ha a folyamatosság nincs biztosítva, kiképző szervezetnél gyakorlatba hozó és minősítő ellenőrző repülés szükséges.
- 2.3.1.11. Hosszabbítás: Az engedélyesnek igazolnia kell:
- a megelőző 24 hónapban legalább 10 órát repült, továbbá
 - megfelelt a repüléstechnikai ellenőrzésen.
- 2.3.1.12. Jogosultság: Sikeres vizsga alapján az engedélyes jogosult:
- önálló repülés végrehajtására,
 - nem kereskedelmi célú személyszállításra (18. életév betöltése után), ha a megelőző 90 napban legalább 3 fel- és leszállást teljesített.

3. Jogosítások Magánpilóta Szakszolgálati Engedélyhez

3.1. Autogiro jogosítás

- 3.1.1. Autogiro jogosítás megszerzésének és hosszabbításának feltételei:
- 3.1.1.1. Életkor: betöltött 18. életév.
- 3.1.1.2. Érvényes PPL motoros/helikopterpilóta szakszolgálati engedély.
- 3.1.1.3. Szakismeret: Az átképzési tematika eredményes elvégzése. Helikopterpilóta esetén ismernie kell a merevszárnyú repülés sajátosságait. Motoros pilóta esetén a helikopterrepülés sajátosságait.
- 3.1.1.4. Repülési tapasztalat: 100 repült óra az adott szakterületen.
- 3.1.1.5. Repülésgyakorlati vizsga: Gyakorlati vizsgára a pályázó akkor bocsátható, ha kiképzést befejezte és a 3.1.1.3. pontban meghatározott szakismeretből sikeres vizsgát tett. Gyakorlati vizsga anyaga: 2 iskolakör és 1 légtérrepülés, amelynek során a pályázónak hatósági vizsgabizottság előtt bizonyítania kell jártasságát az autogiro repülés sajátosságaiban.
- 3.1.1.6. Folyamatosság: 12 hónapon belül 10 fel- és leszállás autogiro-val.
- 3.1.1.7. Ha a folyamatosság nincs biztosítva, kiképző szervezetnél gyakorlatba hozó és minősítő ellenőrző repülés szükséges.

- 3.1.1.8. Jogosultság: Jogosult parancsnokpilóta beosztás ellátására autogiro szakterületen.

3.2. Vízi/kételtű jogosítás

- 3.2.1. Vízi/kételtű jogosítás megszerzésének feltételei:
- 3.2.1.1. Életkor: betöltött 18. életév.
- 3.2.1.2. Érvényes PPL UL A2, motoros/helikopterpilóta szakszolgálati engedély.
- 3.2.1.3. Szakismeret: A vízi közlekedésben szükséges ismeretekből letett, eredményes vizsga. Az átképzési tematika alapján végrehajtott kiképzés vagy átképzés.
- 3.2.1.4. Repülési tapasztalat: A megfelelő kategóriában min. 200 repült óra.
- 3.2.1.5. Repülésgyakorlati vizsga: Gyakorlati vizsgára a pályázó akkor bocsátható, ha a kiképzést befejezte és a 3.2.1.3. pontban meghatározott szakismeretből sikeres vizsgát tett. Gyakorlati vizsga anyaga: alkalmas vízi leszállópálya kiválasztása álló- és folyóvízen, sikeres le- és felszállás végrehajtása sima és hullámos vízfelszínen.
- 3.2.1.6. Folyamatosság: Évente 10 vízi le- és felszállás.
- 3.2.1.7. Ha a folyamatosság nincs biztosítva, kiképző szervezetnél gyakorlatba hozó és minősítő ellenőrző repülés szükséges.
- 3.2.1.8. Jogosultság: Sikeres vizsga alapján az engedélyes jogosult UL A2, motoros, helikopter vízi/kételtű légi járművel repülések végrehajtására.

3.3. Éjszakai VFR jogosítás

- 3.3.1. Éjszakai VFR jogosítás megszerzésének feltételei:
- 3.3.1.1. Életkor: betöltött 19. életév.
- 3.3.1.2. Érvényes PPL motoros/helikopterpilóta szakszolgálati engedély.
- 3.3.1.3. Szakismeret: A pályázónak hatósági vizsgabizottság előtt bizonyítania kell, hogy az engedélyben biztosított jogköröknek megfelelő szinten ismeri az alábbiakat:
- földi és fedélzeti navigációs berendezések ismerete, alkalmazása,
 - repülésmeteorológia,
 - légiközlekedés szabályai,
 - a légi jármű üzemeltetése nappal és éjjel.
- 3.3.1.4. Repülési tapasztalat:

- a) legalább 100 repült óra motoros/helikopter, parancsnokpilóta beosztásban,
- b) legalább 3 óra éjszakai repülés oktatóval, amelyből 1 óra útvonalrepülés,
- c) öt éjszakai felszállás és öt éjszakai leszállás, teljes leállással.

3.3.1.5. Repülésgyakorlati vizsga: Gyakorlati vizsgára a pályázó akkor bocsátható, ha az éjszakai VFR kiképzést befejezte és a 3.4.1.3. pontban meghatározott szakismeretből sikeres vizsgát tett.

3.3.1.6. A gyakorlati vizsga anyaga: Éjszaka jó látási körülmények között 4 iskolakör és 1 légtérrepülés során bizonyítania kell hatóság előtt, hogy képes az adott légi járművön éjszaka, jó látási körülmények között biztonságosan repülni, behelyezkedni és leszállni, felhasználva az ehhez szükséges műszereket és berendezéseket.

3.3.1.7. Folyamatosság: Ha a VFR megközelítési eljárás végrehajtásában a megszakítás

- 300 repült óráig 4 hónapnál nem több,
- 300 repült óra felett 6 hónapnál nem több.

3.3.1.8. Ha a folyamatosság nincs biztosítva, kiképző szervezetnél gyakorlatba hozó és minősítő ellenőrző repülés szükséges.

3.3.1.9. Jogosultság: Sikeres vizsga alapján az engedélyes jogosult kategóriájában VFR szerinti repülések végrehajtására nappal és éjjel, a személyére meghatározott időjárási min. mellett.

3.4. *Movit jogosítás*

3.4.1. Movit jogosítás megszerzésének és hosszabbításának feltételei:

3.4.1.1. Életkor: betöltött 18. életév.

3.4.1.2. Érvényes PPL motoros vagy vitorlázópilóta szakvizsgázati engedély.

3.4.1.3. Szakismeret: A pályázónak hatósági vizsgabizottság előtt bizonyítania kell, hogy megfelelő szinten ismeri és elsajátította az alábbiakat:

a) vitorlázópilóta szakvizsgázati engedéllyel rendelkező személy esetében - a repülési terv előkészítésének és benyújtásának szabályait, valamint a motoros repülés alapismereteit;

b) UL A2, motorospilóta szakvizsgázati engedéllyel rendelkező személy esetében - a vitorlázó repülés alapismereteit.

3.4.1.4. Repülési tapasztalat: A megfelelő kiképzés eredményes végrehajtása.

3.4.1.5. Repülésgyakorlati vizsga: Gyakorlati vizsgára a pályázó akkor bocsátható, ha a kiképzést befejezte és a 3.4.1.3. pontban meghatározott szakismeretből sikeres vizsgát tett.

3.4.1.6. Gyakorlati vizsga anyaga: Iskolakör és légtérrepülés, amelyben a hatóság előtt pályázónak bizonyítania kell a típus sajátosságainak ismeretét motorral és motor nélkül.

3.4.1.7. Egészségügyi alkalmasság: Meg kell felelnie a számára előírt egészségi követelményeknek.

3.4.1.8. Folyamatosság: Ha a megszakítás:

- 50 repült óráig 1 hónapnál nem több,
- 50-200 repült óra között 3 hónapnál nem több,
- 200-600 repült óra között 6 hónapnál nem több,
- 600 repült óra felett 12 hónapnál nem több.

3.4.1.9. Ha a folyamatosság nincs biztosítva, kiképző szervezetnél gyakorlatba hozó és minősítő ellenőrző repülés szükséges.

3.4.1.10. Jogosultság: Sikeres vizsga alapján az engedélyes jogosult:

- egy- és kétüléses movit repülőgépen parancsnokpilóta beosztás ellátására,
- kétüléses movit repülőgépen nem kereskedelmi célú személyszállításra (18. életév betöltése után), ha a megelőző 90 napban legalább 3 fel- és leszállást teljesített az adott típusú, illetve kategóriájú légi járművön.

3.5. *Műszerrepülő jogosítás*

3.5.1. Műszerrepülő jogosítás megszerzésének feltételei:

3.5.1.1. Életkor: betöltött 19. életév.

3.5.1.2. Érvényes motoros/helikopter PPL/HCPL/CPL szakvizsgázati engedély a kért jogosításnak megfelelően.

3.5.1.3. Szakismeret: A pályázónak hatósági vizsgabizottság előtt bizonyítania kell, hogy az engedélyben biztosított jogköröknek megfelelő szinten ismeri az alábbiakat:

- földi és fedélzeti navigációs berendezések ismerete, alkalmazása,
- repülésmeteorológia,
- légiközlekedés szabályai (IFR),
- a légi jármű üzemeltetése nappal és éjjel IFR szerint.

3.5.1.4. Repülési tapasztalat:

3.5.1.4.1. Motoros szakvizsgázati engedélyhez:

a) legalább 100 repült óra motoros parancsnokpilóta beosztásban, amelyből legalább 50 óra útvonalrepülés. Az útvonalrepülés teljesíthető motoros repülőgépen vagy helikopteren, de 10 óra mindenképpen motoros repülőgépen teljesítendő;

b) egyhajtóműves jogosításhoz 50 óra műszeres oktatórepülés, amelyből maximum 20 óra teljesíthető szimulátoron;

c) többhajtóműves jogosításnál 55 óra műszeres oktatórepülés, amelyből maximum 25 óra teljesíthető szimulátoron. A nem szimulátoron töltött időből legalább 15 órát többhajtóműves repülőgépen kell teljesíteni;

d) aki egyhajtóműves repülőgépre vonatkozó műszerrepülő jogosítással és többhajtóműves repülőgépre vonatkozó szakszolgálati engedéllyel is rendelkezik, annak a többhajtóműves műszerrepülő jogosításhoz elegendő legalább 5 órás műszeres oktatórepülés többhajtóműves repülőgépen.

3.5.1.4.2. Helikopter szakszolgálati engedélyhez:

a) legalább 100 repült óra helikopter parancsnokpilóta beosztásban, amelyből legalább 50 óra útvonalrepülés. Az útvonalrepülés teljesíthető motoros repülőgépen vagy helikopteren, de 10 óra mindenképpen helikopteren teljesítendő;

b) egyhajtóműves jogosításhoz 50 óra műszeres oktatórepülés, amelyből maximum 15 óra teljesíthető szimulátoron;

c) többhajtóműves jogosításnál 55 óra műszeres oktatórepülés, amelyből maximum 20 óra teljesíthető szimulátoron. A nem szimulátoron töltött időből legalább 15 órát többhajtóműves helikopteren kell teljesíteni;

d) aki egyhajtóműves helikopterre vonatkozó műszerrepülő jogosítással és többhajtóműves helikopterre vonatkozó szakszolgálati engedéllyel is rendelkezik, annak a többhajtóműves műszerrepülő jogosításhoz elegendő legalább 5 órás műszeres oktatórepülés többhajtóműves helikopteren.

3.5.1.4.3. Aki kereskedelmi pilóta szakszolgálati engedéllyel rendelkezik, annak a 3.5.1.4.1. b), c) és a 3.5.1.4.2. b), c) pontban megkövetelt teljes képzési időből elegendő öt órával kevesebbet teljesítenie.

3.5.1.5. Repülésgyakorlati vizsga: Gyakorlati vizsgára a pályázó akkor bocsátható, ha a műszerrepülő kiképzést befejezte és a 3.4.1.3. pontban meghatározott szakismeretből sikeres vizsgát tett.

3.5.1.6. A gyakorlati vizsga anyaga: Légijármű parancsnokként 2-4 nappali és 2-4 éjszakai ellenőrző repülés során bizonyítania kell hatóság előtt az alábbiakat:

a) képes az adott légijárművön műszeres megközelítési eljárást, illetve áttartolást föld látás nélkül,

b) képes felhőben vagy felhő felett útvonalrepülést, a célrepülőtéren műszeres megközelítést és leszállást, valamint megszakított megközelítési eljárást végrehajtani,

c) képes a légijárművet biztonságosan vezetni bonyolult repülési helyzetekben és függöny mögött.

3.5.1.7. Folyamatosság: Ha a műszermegközelítési eljárás végrehajtásában a megszakítás:

- 300 repült óráig 4 hónapnál nem több,

- 300 repült óra felett 6 hónapnál nem több.

3.5.1.8. Ha a folyamatosság nincs biztosítva, kiképző szervezetnél gyakorlatba hozó és minősítő ellenőrző repülés szükséges.

3.5.1.9. Jogosultság: Sikeres vizsga alapján az engedélyes jogosult kategóriájában IFR szerinti repülések végrehajtására nappal és éjjel, a személyére meghatározott időjárási minimum mellett.

3.5.1.10. Érvényessége: 1 év, megújítása az osztály- és típusjogosítások meghosszabbításához hasonló módon történik.

3.6. UL, Vitorlázó, Ballon oktató jogosítás

3.6.1. UL, Vitorlázó, Ballon oktató jogosítás megszerzésének feltételei:

3.6.1.1. Életkor: betöltött 21. életév.

3.6.1.2. Iskolai végzettség: középfokú.

3.6.1.3. Érvényes UL-, vitorlázó-, ballonpilóta szakszolgálati engedély a kért jogosításnak megfelelően.

3.6.1.4. Szakismeret: A pályázónak hatósági vizsgabizottság előtt bizonyítania kell, hogy az engedélyben biztosított jogköröknek megfelelő szinten ismeri a vonatkozó jogszabályokat, szakmai szabályokat.

3.6.1.5. Repülési tapasztalat

3.6.1.5.1. UL A1 oktató jogosításhoz:

a) legalább 2 éve érvényes UL A1 légijármű-pilóta szakszolgálati engedély,

b) 80 repült óra a kategórián belül,

c) oktatói kiképzés.

3.6.1.5.2. UL A2 oktató jogosításhoz:

a) legalább 2 éve érvényes UL A2 légijármű-pilóta szakszolgálati engedély,

b) 80 repült óra a kategórián belül,

c) oktatói kiképzés.

3.6.1.5.3. Vitorlázó oktató jogosításhoz:

- a) legalább 2 éve érvényes vitorlázópilóta szakszolgálati engedély,
- b) 250 repült óra vitorlázó repülőgéppel, vagy
- c) 150 óra vitorlázó géppel repült idő és legalább 100 repült óra motoros repülőgéppel, UL A2 vagy helikopterrel,
- d) oktatói kiképzés.

3.6.1.5.4. Ballon oktató jogosításhoz:

- a) legalább 2 éve érvényes ballonpilóta szakszolgálati engedély,
- b) 200 repült óra ballon szakszolgálati engedéllyel,
- c) oktatói kiképzés.

3.6.1.6. Repülésgyakorlati vizsga: Gyakorlati vizsgára a pályázó akkor bocsátható, ha az oktatói kiképzést befejezte és a 3.5.1.4 pontban meghatározott szakismeretből sikeres hatósági vizsgát tett.

3.6.1.7. A gyakorlati vizsga anyaga:

3.6.1.7.1. UL oktatói jogosításhoz: 2 iskolakör és 1 légtérrepülés, melynek során a pályázónak bizonyítania kell oktatói rátermettségét a repüléstechnikai hibák és vészhelyzetek felismerésében és kijavításában.

3.6.1.7.2. Vitorlázó oktatói jogosításhoz: 2 iskolakör csörlésből és 1 légtérrepülés vontatásból, melynek során a pályázónak bizonyítania kell oktatói rátermettségét a repüléstechnikai hibák és vészhelyzetek felismerésében és kijavításában.

3.6.1.7.3. Ballon oktatói jogosításhoz: 25 perc repülés, melynek során bizonyítania kell, hogy az előírt feladatokat - beleértve a repülés különleges eseteit is - be tudja mutatni, illetve a növendék által elkövetett hibákat ki tudja javítani.

3.6.1.8. Egészségügyi alkalmasság: Meg kell felelnie a számára előírt egészségi követelményeknek.

3.6.1.9. Folyamatosság:

3.6.1.9.1. UL A1 és UL A2 kategóriában a megszakítás:

- 150 repült óráig 6 hónapnál nem több,
- 150 repült óra felett 12 hónapnál nem több.

3.6.1.9.2. Vitorlázó repülésben a megszakítás:

- 250-600 repült óra között 6 hónapnál nem több,
- 600 repült óra felett 12 hónapnál nem több.

3.6.1.9.3. A ballonrepülésben a megszakítás:

- 200 repült óra alatt 6 hónapnál nem több,
- 200 repült óra felett 12 hónapnál nem több.

3.6.1.10. Ha a folyamatosság nincs biztosítva, kiképző szervezetnél gyakorlatba hozó és minősítő ellenőrző repülés szükséges.

3.6.1.11. Jogosultság: Sikeres vizsga alapján az engedélyes jogosult a megszerzett jogosításnak megfelelően UL-, vitorlázó- és ballonpilóták kiképzésére, kiképzésének vezetésére, vizsgáztatására, gyakorlati ellenőrzésére és kereskedelmi céllal személyszállításra.

5. számú melléklet az 5/2001. (II. 6.) KöViM rendelethez

1. Kereskedelmi Pilóta Szakszolgálati Engedély (CPL)

1.1. Kereskedelmi Pilóta Szakszolgálati Engedély megszerzésének és hosszabbításának feltételei:

1.1.1. Életkor: 18. életév betöltése.

1.1.2. Iskolai végzettség: középfokú.

1.1.3. Érvényes PPL motoros, helikopter szakszolgálati engedély a kért képesítésnek megfelelően.

1.1.4. Szakismeret: A pályázónak hatósági vizsgabizottság előtt bizonyítania kell, hogy az engedélyben biztosított jogköröknek megfelelő szinten ismeri az alábbiakat:

- légi jog,
- repülési eljárások,
- műszerismeret,
- repülő-egészségügyi alapismeretek,
- repülésmeteorológia,

- navigáció,
- repülésmélet,
- hajtóműismeret,
- rádióelektronikai eszközök és eljárások,
- szerkezetek és rendszerek,
- rádiótávbeszélő-kezelői ismeretek (3. számú melléklet szerint),
- légiszállítási ismeretek,
- repülési szabályok,
- légiforgalmi szolgálatok.

1.1.5. Repülési tapasztalat

1.1.5.1. Motoros szakszolgálati engedélyhez:

a) minimum 200 repült óra, amelyből 100 óra repülés parancsnokként. A 200 órába beleszámítható 10 óra szimulátoron töltött idő és 30 óra repülés parancsnokként helikopteres magánpilóta szakszolgálati engedéllyel, vagy 100 óra repülés parancsnokként helikopteren kereskedelmi pilóta szakszolgálati engedéllyel, vagy 30 óra parancsnokként repült idő vitorlázón vagy motoros vitorlázón,

b) iskolarendszerű képzés esetén 150 repült óra, amelyből 70 óra repülés parancsnokként. A 150 órába beleszámítható 20 óra repült idő helikopteren és/vagy motoros vitorlázón és 10 óra szimulátoron töltött idő,

c) 20 óra útvonalrepülés parancsnokpilótaként, amely tartalmaz egy legalább 540 km (300 NM) hosszú repülést és legalább 4 nemzetközi átrepülést, amelynek során a kérelmező két - az indulás repülőterétől különböző - repülőtéren teljes megállással leszállást hajt végre,

d) 10 óra műszeres oktatórepülés, amelyből maximum 5 óra teljesíthető szimulátoron,

e) 5 óra éjszakai repülés.

1.1.5.2. Helikopter szakszolgálati engedélyhez:

a) minimum 185 repült óra, amelyből 50 óra repülés parancsnokként. A 185 órába beleszámítható 10 óra szimulátoron töltött idő és 20 óra repülés parancsnokként motoros magánpilóta szakszolgálati engedéllyel, vagy 50 óra repülés parancsnokként motoros repülőgépen kereskedelmi pilóta szakszolgálati engedéllyel, vagy 10 óra parancsnokként repült idő vitorlázó vagy motoros vitorlázó repülőgépen,

b) iskolarendszerű képzés esetén 135 repült óra, amelyből 35 óra repülés parancsnokként. A 135 órába beleszámítható 15 óra repült idő motoros repülőgépen és/vagy motoros vitorlázón és 10 óra szimulátoron töltött idő,

c) 10 óra útvonalrepülés parancsnokpilótaként, amely tartalmaz egy legalább 185 km (100 NM) hosszú repülést, amelynek során a kérelmező két - az indulás repülőterétől különböző - repülőtéren teljes megállással leszállást hajt végre,

d) 10 óra műszeres oktatórepülés, amelyből maximum 5 óra teljesíthető szimulátoron,

e) 5 óra éjszakai repülés.

1.1.6. Repülésgyakorlati vizsga: gyakorlati vizsgára a pályázó akkor bocsátható, ha a kiképzést befejezte és a 1.1.4. pontban foglalt szakismeretről sikeres vizsgát tett. A gyakorlati vizsga anyaga: 1 útvonalrepülés legalább 1 nemzetközi repülőtéren történő le- és felszállással, amelynek során a pályázónak hatósági vizsgabizottság előtt bizonyítania kell jártasságát a légiforgalmi szolgálatok eljárásaiban. A kereskedelmi repülőgépvezetői/helikopter szakszolgálati engedéllyel járó előjogok színvonalának megfelelően tud összeköttetést létesíteni az illetékes légiforgalmi szolgálatokkal. A repülőgép kategóriájának megfelelően bizonyítja repülési képességeit normál és vészhelyzetek imitálásánál.

1.1.7. Folyamatosság:

- minimum 20 repült óra évente,
 - parancsnokpilótaként akkor repülhet, ha a megelőző 90 napban az adott típuson legalább 3 fel- és leszállást végrehajtott,

- a másodpilótának a megelőző 90 napban legalább 1 fel- és leszállást kell teljesítenie,

- ha a megszakítás 120 napnál nem több, útvonal-ellenőrzés szükséges,

- ha a megszakítás 120 napnál több, kiképzőrepülés (szimulátor) szükséges.

1.1.8. Hosszabbítás: Évente ismeretfelújító tanfolyam sikeres elvégzése. A folyamatosság teljesülése esetén 1 hatósági útvonal-ellenőrzés kereskedelmi tevékenység végrehajtásakor vagy annak szimulálásánál.

1.1.9. Jogosultság: Az engedélyes jogosult

- gyakorolni a magánpilóta szakszolgálati engedéllyel járó jogosításokat,
 - betölteni a parancsnokpilóta beosztást egypilótás repülőgépen gazdasági célú légitársaságokban (kereskedelmi légiszállításban), belföldön és külföldön.

2. Magyar Kereskedelmi Pilóta Szakszolgálati Engedély (HCPL)

2.1. Magyar Kereskedelmi Pilóta Szakszolgálati Engedély megszerzésének és hosszabbításának feltételei:

2.1.1. Életkor: 18. életév betöltése.

2.1.2. Iskolai végzettség: középfokú.

2.1.3. Érvényes PPL motoros, helikopter szakszolgálati engedély a kért képesítésnek megfelelően.

2.1.4. Szakismeret: A pályázónak hatósági vizsgabizottság előtt bizonyítania kell, hogy az engedélyben biztosított jogköröknek megfelelő szinten ismeri az alábbiakat:

- léggjog,
- repülési eljárások,
- műszerismeret,
- repülő-egészségügyi alapismeretek,
- repülésmeteorológia,
- navigáció,
- repüléselmélet,
- hajtóműismeret,
- rádióelektronikai eszközök és eljárások,
- szerkezetek és rendszerek,
- rádiótávbeszélő-kezelői ismeretek (a 3. számú melléklet szerint),
- légiszállítási ismeretek,
- repülési szabályok,
- légiforgalmi szolgálatok.

2.1.5. Repülési tapasztalat

2.1.5.1. Motoros repülőgép esetében:

a) minimum 200 repült óra, amelyből 100 óra repülés parancsnokként. A 200 órába beleszámítható 10 óra szimulátoron töltött idő és 30 óra repülés parancsnokként helikopteres magánpilóta szakszolgálati engedéllyel, vagy 100 óra repülés parancsnokként helikopteren kereskedelmi pilóta szakszolgálati engedéllyel, vagy 30 óra parancsnokként repült idő vitorlázón vagy motoros vitorlázón,

b) iskolarendszerű képzés esetén 150 repült óra, amelyből 70 óra repülés parancsnokként. A 150 órába beleszámítható 20 óra repült idő helikopteren és/vagy motoros vitorlázón és 10 óra szimulátoron töltött idő,

c) 15 óra útvonalrepülés parancsnokpilótaként.

2.1.5.2. Helikopter esetében:

a) minimum 185 repült óra, amelyből 50 óra repülés parancsnokként. A 185 órába beleszámítható 10 óra szimulátoron töltött idő és 20 óra repülés parancsnokként motoros magánpilóta szakszolgálati engedéllyel, vagy 50 óra repülés parancsnokként motoros repülőgépen kereskedelmi pilóta szakszolgálati engedéllyel, vagy 10 óra parancsnokként repült idő vitorlázó vagy motoros vitorlázó repülőgépen,

b) iskolarendszerű képzés esetén 135 repült óra, amelyből 35 óra repülés parancsnokként. A 135 órába beleszámítható 15 óra repült idő motoros repülőgépen és/vagy motoros vitorlázón és 10 óra szimulátoron töltött idő,

c) 8 óra útvonalrepülés parancsnokpilótaként.

2.1.6. Repülésgyakorlati vizsga: 1 útvonalrepülés legalább 1 repülőtéren történő le- és felszállással, amelynek során a pályázónak hatósági vizsgabizottság előtt bizonyítania kell jártasságát a légiforgalmi szolgálatok eljárásaiban. A kereskedelmi repülőgépvezetői/helikopter szakszolgálati engedéllyel járó előjogok színvonalának megfelelően tud összeköttetést létesíteni az illetékes légiforgalmi szolgálatokkal. A repülőgép kategóriájának megfelelően bizonyítja repülési képességeit normál és vészhelyzetek imitálásánál.

2.1.7. Folyamatosság:

- minimum 20 repült óra évente a kategórián belül,
- parancsnokpilótaként akkor repülhet, ha a megelőző 90 napban az adott típuson legalább 3 fel- és leszállást végrehajtott,
- a másodpilótának a megelőző 90 napban az adott típuson legalább 1 fel- és leszállást kell teljesítenie,
- ha a megszakítás 120 napnál nem több, útvonal-ellenőrzés szükséges,
- ha a megszakítás 120 napnál több, kiképzőrepülés (szimulátor) szükséges.

2.1.8. Hosszabbítás: Évente ismeretfelújító tanfolyam sikeres elvégzése. A folyamatosság teljesülése esetén 1 hatósági útvonal-ellenőrzés kereskedelmi tevékenység végrehajtásakor, vagy annak szimulálásánál.

2.1.9. Jogosultság: Az engedélyes jogosult:

- gyakorolni a magánpilóta szakszolgálati engedéllyel járó jogosításokat,

- betölteni a parancsnokpilóta beosztást egypilótás repülőgépen gazdasági célú légitársaságban (kereskedelmi légiszállításban), belföldön.

3. Magyar Kereskedelmi Pilóta Szakszolgálati Engedélyhez és a Kereskedelmi Pilóta Szakszolgálati Engedélyhez adható jogosítások

3.1. Oktatói jogosítás megszerzésének feltételei:

3.1.1. Életkor: betöltött 21. életév.

3.1.2. Iskolai végzettség: középfokú.

3.1.3. Érvényes motoros, helikopter CPL szakszolgálati engedély a kért jogosításnak megfelelően.

3.1.4. Szakismeret: A pályázónak hatósági vizsgabizottság előtt bizonyítania kell, hogy az engedélyben biztosított jogköröknek megfelelő szinten ismeri az alábbiakat:

- légiüzemeltetés, különös tekintettel a kiképzés alatt állók által elkövethető hibák kijavítására,
- a típus üzemeltetése és repülési sajátosságai oktató szemszögéből,
- oktatási és vizsgáztatási módszertan,
- pedagógiai ismeretek.

3.1.5. Repülési tapasztalat

3.1.5.1. Motoros oktatói jogosításhoz:

- a) alacsony fokú műszerrepülő ismeretek,
- b) legalább 2 éve érvényes motorospilóta szakszolgálati engedély,
- c) 400 óra motoros repült idő vagy 300 óra motoros és 150 óra helikopteres repült idő,
- d) vitorlázó vagy helikopter oktató jogosítással rendelkezőknek 250 óra motoros repült idő,
- e) oktatói kiképzés.

3.1.5.2. Helikopter oktatói jogosításhoz:

- a) legalább 2 éve érvényes helikopterpilóta szakszolgálati engedély,
- b) 350 óra helikopteres repült idő vagy 300 óra helikopteres és 150 óra motoros repült idő,
- c) vitorlázó vagy motoros oktató jogosítással rendelkezőknek 250 óra helikopteres repült idő,
- d) oktatói kiképzés.

3.1.6. Repülésgyakorlati vizsga: Gyakorlati vizsgára a pályázó akkor bocsátható, ha az oktatói kiképzést befejezte és a 3.1.4. pontban meghatározott szakismeretekből sikeres vizsgát tett. Gyakorlati vizsga anyaga: oktató ülésből 2 iskolakör és 1 légtérrepülés.

3.1.7. Egészségügyi alkalmasság: Meg kell felelnie a számára előírt egészségi követelményeknek.

3.1.8. Folyamatosság:

- 250-600 repült óra között 6 hónapnál nem több,
- 600 repült óra fölött 12 hónapnál nem több.

3.1.9. Ha a folyamatosság nincs biztosítva, kiképző szervezetnél gyakorlatba hozó és minősítő ellenőrző repülés szükséges.

3.1.10. Jogosultság: Sikeres vizsga alapján az engedélyes jogosult a légi jármű kategóriájában és típuson oktatói tevékenységet ellátni.

3.1.11. Érvényessége: 3 év

3.2. Berepülő jogosítás megszerzésének feltételei:

3.2.1. Életkor: betöltött 23. életév.

3.2.2. Iskolai végzettség: felsőfokú.

3.2.3. Érvényes UL A1, UL A2, vitorlázó, movit, ballon PPL, illetve motoros, helikopter HCPL/CPL szakszolgálati engedély a kért jogosításnak megfelelően.

3.2.4. Szakismeret: A pályázónak hatósági vizsgabizottság előtt bizonyítania kell, hogy az engedélyben biztosított jogköröknek megfelelő szinten ismeri az alábbiakat:

- szilárdságtan.

3.2.5. Repülési tapasztalat

3.2.5.1. Motoros berepülő jogosításhoz:

- a) 1200 óra motoros repült idő, vagy
- b) 400 óra helikopteres és 800 óra motoros repült idő, vagy
- c) vitorlázó, helikopter berepülő jogosítás és 600 óra motoros repült idő, vagy
- d) 1000 óra feletti vitorlázó és 800 óra motoros repült idő.

3.2.5.2. Helikopter berepülő jogosításhoz:

- a) 1200 óra helikopteres repült idő, vagy
- b) 400 óra motoros és 800 óra helikopteres repült idő, vagy
- c) vitorlázó/motoros berepülő jogosítás és 600 óra helikopteres repült idő, vagy
- d) 1000 óra feletti vitorlázó és 800 óra helikopteres repült idő.

3.2.5.3. UL A1 berepülő jogosításhoz:

- a) 400 repült óra a kategóriájában,

3.2.5.4. UL A2 berepülő jogosításhoz:

- a) 400 repült óra a kategóriájában,
- b) vitorlázó berepülő pilóta számára 100 óra UL A2 kategóriában.

3.2.5.5. Vitorlázó berepülő jogosításhoz:

- a) 800 óra repült idő vitorlázó repülőgépen, vagy
- b) 600 óra repült idő vitorlázó repülőgépen és 200 óra repült idő oktató jogosítással motoros repülőgépen, UL A2-n, vagy helikopteren, vagy
- c) 400 óra repült idő vitorlázó gépen és berepülő jogosítás motoros repülőgépen, UL A2-n, vagy helikopteren,
- d) és alapműrepülő képzés.

3.2.5.6. Ballon berepülő jogosításhoz: 300 repült óra ballonpilóta szakvizsgával engedéllyel.

3.2.6. Repülésgyakorlati vizsga: Gyakorlati vizsgára a pályázó akkor bocsátható, ha a berepülő kiképzést befejezte és a 3.2.4. pontban meghatározott szakismeretekből sikeres vizsgát tett.

3.2.7. A gyakorlati vizsga anyaga:

3.2.7.1. Motoros, UL A1, UL A2, berepülő jogosításhoz: 1 légtérrepülés, melynek során a pályázónak bizonyítania kell a hatóság előtt repülési készségét a légijármű berepülési programjának végrehajtásában és a berepülési jegyzőkönyv vezetésében.

3.2.7.2. Vitorlázó berepülő jogosításhoz: 1 légtérrepülést, melynek során a pályázónak bizonyítania kell hatóság előtt repülési készségét műrepülésben és a légijármű berepülési utasításának végrehajtásában, a berepülési jegyzőkönyv vezetésében.

3.2.7.3. Ballon berepülő jogosításhoz: Berepülés, amelynek során a pályázónak hatóság előtt bizonyítania kell készségét a berepülésben és a légijármű berepülési utasításának végrehajtásában, a berepülési jegyzőkönyv vezetésében.

3.2.8. Egészségügyi alkalmasság: Meg kell felelnie a számára előírt egészségi követelményeknek.

3.2.9. Folyamatosság: Ha a berepülőpilóta 12 hónapnál hosszabb ideig a kategórián belül berepülést nem végez, berepülési alkalmasságát hatósági ellenőrző berepülési feladat keretében bizonyítania kell.

3.2.10. Jogosultság: Sikeres vizsga alapján az engedélyes jogosult a kategória jogosításának megfelelően a jóváhagyott berepülési utasításban meghatározott és üzemképesnek nyilvánított légijármű berepülésének végrehajtására.

3.2.10.1. UL/motoros/helikopter berepülői jogosítással rendelkező pilóták abban az esetben hajthatnak végre autogiro berepülést, ha van autogiro jogosításuk is.

3.2.10.2. Motoros és/vagy vitorlázó berepülői jogosítással rendelkező pilóták abban az esetben hajthatnak végre movit berepülést, ha van movit jogosításuk van.

3.3. *Vontató jogosítás megszerzésének feltételei:*

3.3.1. Életkor: betöltött 20. életév.

3.3.2. Érvényes motoros, helikopter HCPL/CPL, illetve oktató jogosítással UL A2 PPL szakvizsgával engedély.

3.3.3. Szakismeret: A pályázónak hatósági vizsgabizottság előtt bizonyítania kell, hogy az engedélyben biztosított jogköröknek megfelelően ismeri az alábbiakat:

- repülési szabályok,
- vészhelyzetek.

3.3.4. Repülési tapasztalat

3.3.4.1. Motoros A, B kategóriában vontató jogosításhoz:

a) legalább 300 repült óra az adott szakterületen,

b) a légiközlekedési hatóság által jóváhagyott kiképzés motoros repülőgéppel vitorlázó és transzparens vontatására.

3.3.4.2. UL A2 vontató jogosításhoz:

a) 200 repült óra oktatói jogosítással,

b) a légiközlekedési hatóság által jóváhagyott vontatásos kiképzés.

3.3.5. Hatósági repülésgyakorlati vizsga: Gyakorlati vizsgára a pályázó akkor bocsátható, ha a vontató kiképzést befejezte és a 3.3.3. pontban meghatározott szakismeretből sikeres vizsgát tett.

3.3.6. A gyakorlati vizsga anyaga:

3.3.6.1. Motoros A, B kategóriában vontatói jogosításhoz:

a) 400 m-es iskolakör, a vitorlázó repülőgép leoldása a leszállójel fölött,
b) légtér-vontatás jobb és bal emelkedő fordulókkal 800 m magasságig, lehúzás 600 m magasságra maximum 2 m/s süllyedéssel, majd leoldás a leszállójel fölött.

3.3.6.2. UL A2 vontatói jogosításhoz:

a) 200 m-es iskolakör-vontatás, leoldás a leszállójel fölött,
b) légtér-vontatás jobb és bal emelkedő fordulókkal 400 m magasságig, lehúzás 200 m magasságra maximum 2 m/s süllyedéssel, majd leoldás a leszállójel fölött.

c) transzparensvontatás.

3.3.7. Egészségügyi alkalmasság: Meg kell felelnie a számára előírt egészségi követelményeknek.

3.3.8. Folyamatosság: Ha a megszakítás

3.3.8.1. motoros A, B kategóriában:

- 300 repült óráig 4 hónapnál nem több,
- 300-1000 óra között 6 hónapnál nem több,
- 1000 repült óra fölött 12 hónapnál nem több.

3.3.8.2. UL A2 kategóriában:

- 150 repült óráig 6 hónapnál nem több,
- 150 repült óra fölött 12 hónapnál nem több a megszakítás.

3.3.9. Ha a folyamatosság nincs biztosítva, kiképző szervezetnél gyakorlatba hozó minősítő ellenőrzés szükséges.

3.3.10. Jogosultság: Sikeres vizsga alapján az engedélyes jogosult motor nélküli légi járművek vontatására, illetve megfelelő kiképzés esetén transzparens vontatására. UL 2 kategóriában nem lajstromozott légi járművel végzett kereskedelmi célú vontatás (pl. transzparens vontatása) nem engedélyezett.

3.4. Terepvontató jogosítás megszerzésének feltételei:

3.4.1. Életkor: betöltött 21. életév.

3.4.2. Érvényes HCPL/CPL motoros szakszolgálati engedély, vontató jogosítással.

3.4.3. Szakismeret: A pályázónak hatósági vizsgabizottság előtt bizonyítania kell, hogy az engedélyben biztosított jogköröknek megfelelő szinten ismeri az alábbiakat:

- a terepvontatással kapcsolatos szabályok.

3.4.4. Repülési tapasztalat:

a) 400 repült óra motoros gépen,
b) legalább 100 önálló vontatás,
c) legalább 5 felszállás terepről, vontatásban terepvontató jogosítással rendelkező oktató felügyelete mellett.
3.4.5. Repülésgyakorlati vizsga: Gyakorlati vizsgára a pályázó akkor bocsátható, ha a terepvontató kiképzést befejezte és a 3.4.3. pontban meghatározott szakismeretből sikeres vizsgát tett.

3.4.6. A gyakorlati vizsga anyaga: Terepvontatás végrehajtása.

3.4.7. Egészségügyi alkalmasság: Meg kell felelnie a számára előírt egészségi követelményeknek.

3.4.8. Folyamatosság: Ha a jogosított kategóriában a megszakítás:

- 400-1000 repült óra között 6 hónapnál nem több,
- 1000 repült óra fölött 12 hónapnál nem több.

3.4.9. Ha a folyamatosság nincs biztosítva, kiképző szervezetnél gyakorlatba hozó és minősítő ellenőrzés szükséges.

3.4.10. Jogosultság: Sikeres vizsga alapján az engedélyes jogosult terepvontatás végrehajtására.

3.5. Teheremelő jogosítás megszerzésének feltételei:

3.5.1. Életkor: betöltött 21. életév.

3.5.2. Érvényes HCPL/CPL helikopterpilóta szakszolgálati engedély.

3.5.3. Szakismeret: A pályázónak hatósági vizsgabizottság előtt bizonyítania kell, hogy az engedélyben biztosított jogköröknek megfelelő szinten ismeri az alábbiakat:

- repülési szabályok,
- típusismeret,
- légiüzemeltetés.

3.5.4. Repülési tapasztalat:

a) teheremelés végrehajtására jogosító kiképzés sikeres teljesítése,
b) minimum 300 repült óra szakszolgálati engedéllyel helikopteren.
3.5.5. Repülésgyakorlati vizsga: Gyakorlati vizsgára a pályázó akkor bocsátható, ha a teheremelői kiképzést befejezte és a 3.5.3. pontban meghatározott szakismeretből sikeres vizsgát tett.

3.5.6. A gyakorlati vizsga anyaga: Teheremelés végzése imitált vészhelyzetekkel.

3.5.7. Egészségügyi alkalmasság: Meg kell felelnie a számára előírt egészségi követelményeknek.

3.5.8. Folyamatosság: Ha a jogosított kategóriában a megszakítás:

- 300 repült óráig 4 hónapnál nem több,
- 300-1000 repült óra között 6 hónapnál nem több,
- 1000 repült óra fölött 12 hónapnál nem több.

3.5.9. Ha a folyamatosság nincs biztosítva, kiképző szervezetnél gyakorlatba hozó és minősítő ellenőrzés szükséges.

3.5.10. Jogosultság: Sikeres elméleti és gyakorlati vizsga alapján az engedélyes jogosult a légiüzemeltetési utasításban engedélyezett teheremelések végrehajtására.

3.6. *Mentő/tűzoltó jogosítás megszerzésének feltételei:*

3.6.1. Életkor: betöltött 21. életév.

3.6.2. Érvényes HCPL/CPL motoros vagy helikopter pilóta szakszolgálati engedély a kívánt jogosításnak megfelelően, továbbá helikopteren teheremelői jogosítással.

3.6.3. Szakismeret: A pályázónak a hatósági vizsgabizottság előtt bizonyítania kell, hogy az engedélyben biztosított jogköröknek megfelelő szinten ismeri az alábbiakat:

- repülési szabályok,
- típusismeret,
- légiüzemeltetés,
- az adott szakterület sajátosságai (egészségügy, tűzoltó).

3.6.4. Repülési tapasztalat:

a) minimum 400 repült óra szakszolgálati engedéllyel a képzésnek megfelelően,

b) tűzoltó/mentő repülések végrehajtására való kiképzés sikeres teljesítése.

3.6.5. Repülésgyakorlati vizsga: Gyakorlati vizsgára a pályázó akkor bocsátható, ha a szakismeretből sikeres hatósági vizsgát tett és a gyakorlati kiképzését befejezte.

3.6.6. Gyakorlati vizsga anyaga: Mentő/tűzoltó repülés végrehajtása tényleges vagy imitált szituációban.

3.6.7. Egészségügyi alkalmasság: Meg kell felelnie a számára előírt egészségi követelményeknek.

3.6.8. Folyamatosság: Ha a jogosított kategóriában a megszakítás:

- 300-500 repült óra között 6 hónapnál nem több,
- 500 repült óra fölött 12 hónapnál nem több.

3.6.9. Ha a folyamatosság nincs biztosítva, üzemben tartói gyakorlatba hozó minősítő ellenőrzés szükséges.

3.6.10. Jogosultság: A sikeres elméleti és gyakorlati vizsga alapján az engedélyes jogosult szakterületén belül engedélyezett mentő/tűzoltó repülések végrehajtására.

3.7. *Mezőgazdasági jogosítás megszerzésének feltételei:*

3.7.1. Életkor: betöltött 21. életév.

3.7.2. Érvényes HCPL/CPL motoros- vagy helikopterpilóta, illetve UL A2 PPL szakszolgálati engedély a kívánt jogosításnak megfelelően.

3.7.3. Szakismeret: A pályázónak hatósági vizsgabizottság előtt bizonyítania kell, hogy az engedélyben biztosított jogköröknek megfelelő szinten ismeri az alábbiakat:

- repülési szabályok,
- típusismeret,
- légiüzemeltetés, mezőgazdasági repülés szabályai.

3.7.4. Repülési tapasztalat

3.7.4.1. UL A2 vagy motoros mezőgazdasági jogosításhoz:

a) szakszolgálati engedéllyel 300 repült óra UL A2-n,

b) sikeres mezőgazdasági kiképzés,

c) ha a jelölt helikopterpilóta mezőgazdasági jogosítással rendelkezik az UL A2 vagy motoros mezőgazdasági pilóta jogosítás elnyeréséhez 30 repült órás átképzés és hatósági vizsga szükséges.

3.7.4.2. Helikopter mezőgazdasági jogosításhoz:

a) szakszolgálati engedéllyel 200 repült óra helikopterrel,

b) sikeres mezőgazdasági kiképzés.

c) ha a jelölt UL A2 vagy motorospilóta mezőgazdasági jogosítással rendelkezik a helikopteres mezőgazdasági pilóta jogosítás elnyeréséhez 30 repült órás átképzés és hatósági vizsga szükséges.

3.7.5. Gyakorlati vizsgára a pályázó akkor bocsátható, ha a mezőgazdasági kiképzést befejezte és a 3.7.3. pontban meghatározott szakismeretből sikeres vizsgát tett.

3.7.6. A gyakorlati vizsga anyaga:

- 1 felszállás során a vizsgázónak be kell bizonyítania készségét a hatóság előtt mezőgazdasági munkarepüléshez meghatározott repülések végrehajtásában munkarepülés közben, terhelt légi járművel, mezőgazdasági repülőtérről, valamint

- 1 zárt pályájú, legalább 50 perces útvonalrepülés 50 m magasságban, melynek során a pályázónak be kell bizonyítania készségét az alacsony útvonalnavigáció végrehajtásában, különös tekintettel időjárásromlás vagy eltévedés esetén szükséges teendőik ismeretére.

3.7.7. Egészségügyi alkalmasság: Meg kell felelnie a számára előírt egészségi követelményeknek.

3.7.8. Folyamatosság: A megszakítás

- 100 repült óra alatt 6 hónapnál nem több,

- 100 repült óra felett 12 hónapnál nem több.

3.7.9. Ha a folyamatosság nincs biztosítva, kiképző szervezetnél gyakorlatba hozó és minősítő ellenőrzés szükséges.

3.7.10. Jogosultság: Sikeres vizsga alapján az engedélyes - kizárólag lajstromozott légi járművel - jogosult kategóriájában mezőgazdasági munkarepülések végrehajtására a személyére meghatározott időjárási minimumok mellett.

6. számú melléklet az 5/2001. (II. 6.) KöViM rendelethez

Közforgalmi Pilóta Szakszolgálati Engedély (ATPL) és az engedélyhez adható jogosítások

1. Közforgalmi Pilóta Szakszolgálati Engedély (ATPL)

1.1. Közforgalmi pilóta első szakszolgálati engedélye megszerzésének és meghosszabbításának feltételei:

1.1.1. Életkor: betöltött 21. életév.

1.1.2. Iskolai végzettség: felsőfokú.

1.1.3. Érvényes CPL motoros/helikopter szakszolgálati engedély műszerrepülő jogosítással.

1.1.4. Szakismeret: A pályázónak hatósági vizsgabizottság előtt bizonyítania kell, hogy az engedélyben biztosított jogköröknek megfelelő szinten ismeri az alábbiakat:

- légi jog,

- légitforgalmi szolgálatok és eljárások - repülési eljárások,

- repülésbiztonsági előírások, eljárások - léginavigáció,

- repülési meteorológia - aerodinamika,

- repülőgép szerkezetek és rendszerek,

- repülőgép műszerek, elektronika és automatika - repülőgép-hajtóművek,

- légi szállítási ismeretek.

1.1.5. A típusjogosításhoz: A gyártónak a típusra előírt, a légiközlekedési hatóság által jóváhagyott tanfolyam elvégzése és eredményes vizsga.

1.1.6. Repülési tapasztalat

1.1.6.1. Repülőgép:

a) A pályázónak minimum 1500 óra repült idővel kell rendelkeznie motoros repülőgépen, az alábbi felosztásban:

- 500 repült óra többpilótás JAR/FAR-25 vagy JAR/FAR-23 kategóriába tartozó, nagy repülőgépként nyilvántartott repülőgépen,

- 250 repült óra parancsnokpilóta beosztásban, vagy legalább 100 repült óra parancsnokpilóta beosztásban és 150 repült óra másodpilóta beosztásban, oktató pilóta felügyelete mellett,

- 200 repült óra útvonalrepülés, amelyből legalább 100 óra parancsnokpilóta beosztásban,

- 75 repült óra műszer szerint, amelyből szimulátoron maximum 30 óra számítható be,

- 100 repült óra éjszakai repülés parancsnokpilóta vagy másodpilóta beosztásban,

- az 1500 órába szimulátoron maximum 100 óra számítható be.

b) Típuskiképzés: A légiközlekedési hatóság által jóváhagyott szimulátor és gyakorlati tematika szerint. A szimulátor kiképzés végén hatósági vizsgát kell tenni. A gyakorlati kiképzést csak eredményes vizsgát követően lehet megkezdeni. (Megjegyzés: azokon a típusokon, ahol a szimulátor fejlettsége vagy hiánya nem teszi lehetővé a feladat végrehajtását, a hatóság gyakorlati repüléseket ír elő a kiképzési tematikában.)

c) A típuskiképzés után legalább 200 óra repülés nemzetközi útvonalon, a légiközlekedési hatóság által jóváhagyott kiképzési terv szerint oktató parancsnokkal és jogosított másodpilótával.

1.1.6.2. Helikopter: A pályázónak minimum 1000 óra repült idővel kell rendelkeznie helikopterrel, az alábbi felosztásban:

- 350 repült óra többpilótás, FAR/JAR 27 és 29 kategóriába tartozó helikopterrel műszer szerint,
- 250 repült óra nem parancsnokpilóta beosztásban, vagy legalább 100 repült óra parancsnokpilóta beosztásban és 150 repült óra másodpilóta beosztásban, oktató pilóta felügyelete mellett,
- 200 repült óra útvonalrepülés, amelyből legalább 100 óra parancsnokpilóta beosztásban,
- 70 repült óra műszer szerint, amelyből szimulátoron maximum 30 óra számítható be,
- 100 repült óra éjszakai repülés parancsnokpilóta vagy másodpilóta beosztásban,
- az 1000 óra repült időbe szimulátoron maximum 100 óra számítható be.

1.1.7. Repülésgyakorlati vizsga: Gyakorlati vizsgára a pályázó akkor bocsátható, ha a szakismeretből, sikeres vizsgát tett.

1.1.8. A gyakorlati vizsga anyaga: A pályázónak 1-2 útvonalrepülés keretében kell bizonyítania a készségét a hatóság előtt:

- rádió és navigációs eszközök gyakorlati felhasználásában,
- a rádiólevelezés szabályainak ismeretében és annak alkalmazásában,
- a repülési szabályok ismeretében.

1.1.9. Egészségi alkalmasság: Meg kell felelnie a számára előírt egészségi követelményeknek.

1.1.10. Folyamatosság:

a) Akkor osztható be a pilóta másodpilóta feladatra többpilótás gazdasági célú légiközlekedésben (kereskedelmi légiszállításban), ha

- a megelőző 90 napban az adott típuson legalább 3 fel- és leszállást végrehajtott,
- a megelőző 90 napban legalább 1 fel- és leszállást teljesített.

b) Ha a kihagyás eléri a 120 napot, akkor a pilótának útvonal-ellenőrzésen kell részt vennie oktató felügyelete mellett.

c) 120 napos kihagyás felett kiképzőrepülés vagy szimulátor használata kötelező.

1.1.11. Hosszabbítás:

a) Az üzemben tartónak igazolnia kell, hogy az engedélyes a megelőző 12 hónapban a jogosított típuson legalább 200 repült órát, ezen belül 30 fel- és leszállást teljesített, és megfelelt a hatósági repüléstechnikai ellenőrzésen.

b) Amennyiben az engedélyes két típusjogosítással rendelkezik, az egyik típuson teljesítenie kell az a) pontban foglalt feltételeket és a másik típuson útvonalon legalább 24 felszállást kell végrehajtania.

c) A légiközlekedési hatósági repüléstechnikai ellenőrzést 12 hónap alatt két alkalommal kell végrehajtani, amelyekből az egyik szimulátor-ellenőrzés lehet. Az ellenőrzések közötti időszak 4 hónapnál kevesebb nem lehet.

d) Két típusjogosítással rendelkező engedélyesnél típusonként külön-külön szimulátor-ellenőrzés, valamint egy típuson útvonal-ellenőrzés szükséges.

1.2. Jogosultság: Az engedélyes jogosult

- gyakorolni a magánpilóta szakszolgálati engedéllyel járó jogosításokat,
- betölteni a parancsnokpilóta beosztást egypilótás gazdasági célú légiközlekedésben (kereskedelmi légiszállításban), belföldön, illetve külföldön,
- másodpilóta beosztást betölteni többpilótás gazdasági célú légiközlekedésben (kereskedelmi légiszállításban), belföldön, illetve külföldön nemzetközi útvonal- és repülőter jogosításának megfelelően.

2. Közforgalmi nemzetközi útvonal- és repülőter jogosítás

2.1. A jogosítás megszerzéséhez az üzemben tartónak felkészülést kell biztosítania. A felkészülést navigációs dokumentációk, audiovizuális eszközök és kézikönyvek felhasználásával kell végrehajtani és okmányolni.

2.2. Az útvonalakat és repülőtereket az üzemben tartónak nehézségi fok szerint kategóriába kell sorolni:

a) "A" és "B" kategóriára felkészülést kell biztosítani és az egyes repülések között 1 évnél hosszabb,

b) "C" kategóriára kibocsátó útvonal-ellenőrzés szükséges és az egyes repülések között 6 hónapnál hosszabb kiesés nem lehet.

- 2.3. A felkészülésről naplót kell vezetni, a "C" kategóriájú repülőtér esetében jegyzőkönyvet kell készíteni.
- 2.4. Az útvonal- és repülőtér jogosítások kiadásáról az üzemben tartónak naprakész nyilvántartást kell vezetnie. A jogosítás a szakszolgálati engedélybe nem kerül bejegyzésre.
- 2.5. A jogosítás megadása az üzemben tartó főpilótája hatáskörébe tartozik.
- 2.6. Az útvonal- és repülőtér jogosítás megszerzésének feltételeit a légiközlekedési hatóság jóváhagyásával az üzemben tartó részletesen szabályozza.
- 2.7. *Repülőtér üzemelési és időjárási minimumok*
- 2.7.1. Repülőtér üzemelési minimum
- a) Repülőtér üzemelési minimumot azok a pilóták kaphatnak, akik ICAO CAT I., II., III. vagy IFR jogosítással rendelkeznek.
- b) A repülőtér üzemelési minimumok feltételeit a légiközlekedési hatóság határozza meg, és a jogosítást az üzemben tartó főpilótája adja.
- 2.7.2. A repülőtér üzemeltetési minimumok megerősítése: A repülőtér üzemelési minimumokat az üzemben tartó főpilótának az előírt feltételek teljesítése esetén évente írásban meg kell erősítenie. A légiközlekedési hatóság szakfelügyelői a hatósági repüléstechnikai ellenőrzéseik során bírálják el a megállapított minimum értékeket.
- 2.7.3. Időjárási minimum: Repülőtér üzemelési minimummal nem rendelkező légi jármű pilóták számára VFR időjárási minimumot kell megállapítani. Az időjárási minimum feltételeit a légiközlekedési hatóság határozza meg, és a jogosítást az üzemben tartó főpilótája adja.

3. Parancsnokpilóta képesítés

- 3.1. *Parancsnokpilóta képesítés megszerzésének és hosszabbításának feltételei:*
- 3.1.1. Életkor: betöltött 25. életév.
- 3.1.2. Érvényes ATPL szakszolgálati engedély közforgalmi nemzetközi útvonal- és repülőtér jogosítással.
- 3.1.3. Szakismeret: A pályázónak hatósági vizsgabizottság előtt bizonyítania kell, hogy az engedélyben biztosított jogköröknek megfelelő szinten ismeri az alábbiakat:
- légi jog,
 - légiforgalmi szolgálatok és eljárások - repülési eljárások,
 - repülésbiztonsági előírások - repülési meteorológia,
 - légiszállítási ismeretek.
- 3.1.4. Repülési tapasztalat
- 3.1.4.1. Repülőgépen:
- 1500 repült óra, ebből legalább 950 óra jobb ülésben jogosított másodpilótai beosztásban, továbbá
 - 300 repült óra oktató felügyelete mellett parancsnokpilóta beosztásban.
- 3.1.4.2. Helikopteren:
- 1000 repült óra, ebből másodpilótai beosztásban 700 repült óra,
 - 200 repült óra oktató felügyelete mellett parancsnokpilóta beosztásban.
- 3.1.5. Repülésgyakorlati vizsga
- 3.1.5.1. Gyakorlati vizsgára a pályázó akkor bocsátható, ha a 3.1.3. pontban foglalt szakismeretből a hatóság előtt sikeres vizsgát tett és a parancsnoki kiképzést befejezte.
- 3.1.5.2. Sikeres repüléstechnikai vizsgagyakorlat után a pályázónak bizonyítania kell parancsnoki döntéshozatali képességeit útvonalon.
- 3.1.6. Egészségi alkalmasság: Meg kell felelnie a számára előírt egészségi követelményeknek.
- 3.1.7. Folyamatosság:
- a) Akkor osztható be a pilóta parancsnokpilóta feladatra többpilótás gazdasági célú légiközlekedésben (kereskedelmi légiszállításban) ha
- a megelőző 90 napban az adott típuson legalább 3 fel- és leszállást végrehajtott,
 - a megelőző 90 napban legalább 1 fel- és leszállást teljesített.
- b) Ha a kihagyás eléri a 120 napot, akkor a pilótának útvonal-ellenőrzésen kell részt vennie oktató felügyelete mellett.
- c) 120 napos kihagyás felett kiképzőrepülés vagy szimulátor használata kötelező.
- 3.1.8. Hosszabbítás:
- a) Az üzemben tartónak igazolnia kell, hogy az engedélyes a megelőző 12 hónapban a jogosított típuson legalább 200 repült órát, ezen belül 30 fel- és leszállást teljesített, és megfelelt a hatósági repüléstechnikai ellenőrzésen.

b) Amennyiben az engedélyes két típusjogosítással rendelkezik, az egyik típuson teljesítenie kell az a) pontban foglalt feltételeket és a másik típuson típusonként útvonalon legalább 24 felszállást kell teljesítenie.

c) Hatósági repüléstechnikai ellenőrzést 12 hónap alatt két alkalommal kell végrehajtani, amelyekből az egyik szimulátor-ellenőrzés lehet. Az ellenőrzések közötti időszak 4 hónapnál kevesebb nem lehet.

d) Több típusjogosítással rendelkező engedélyesnél típusonként külön-külön szimulátor-ellenőrzés, valamint egy típuson útvonal-ellenőrzés szükséges.

3.2. Jogosultság: A részére meghatározott repülőtér üzemelési minimum mellett az engedélyes jogosult

- gyakorolni a magánpilóta szakszolgálati engedéllyel járó jogosításokat,
- betölteni a parancsnokpilóta beosztást egypilótás gazdasági célú légitársaságban (kereskedelmi légiszállításban), belföldön, illetve külföldön,
- másodpilóta beosztást betölteni többpilótás gazdasági célú légitársaságban (kereskedelmi légiszállításban), belföldön, illetve külföldön,
- parancsnokpilóta beosztást betölteni többpilótás gazdasági célú légitársaságban (kereskedelmi légiszállításban), belföldön, illetve külföldön.

4. Útvonaloktató/oktató jogosítás

4.1. *Útvonaloktató/oktató jogosítás megszerzésének és hosszabbításának feltételei:*

4.1.1. *Életkor:* betöltött 27. életév.

4.1.2. *Érvényes ATPL szakszolgálati engedély* parancsnokpilóta jogosítással.

4.1.3. *Szakismeret:* A pályázónak hatósági vizsgabizottság előtt bizonyítani kell, hogy az engedélyben biztosított jogköröknek megfelelő szinten ismeri az alábbiakat:

- légiüzemeltetés, különös tekintettel a kiképzés alatt állók által elkövethető hibákra,
- a típus üzemeltetése és repülési sajátosságai oktató szemszögből,
- oktatási és vizsgáztatási módszertan.

4.1.4. *Repülési tapasztalat*

4.1.4.1. *Útvonaloktató:* A pályázónak legalább 800 repült óra parancsnokpilóta gyakorlattal kell rendelkeznie a kereskedelmi légiszállításban, ezen belül legalább 400 óra parancsnokpilóta gyakorlat azon a típuson, amelyikre az útvonal-oktatói jogosítás kéri.

4.1.4.2. *Oktató:* A pályázónak legalább 1500 repült óra parancsnokpilóta gyakorlattal kell rendelkeznie a kereskedelmi légiszállításban, ezen belül legalább 500 óra parancsnokpilóta gyakorlat azon a típuson, amelyikre az oktatói jogosítás kéri.

4.1.5. *Repülésgyakorlati vizsga*

4.1.5.1. *Gyakorlati vizsgára* a pályázó akkor bocsátható, ha szakismeretből a hatóság előtt sikeres vizsgát tett, és az oktató kiképzést befejezte.

4.1.5.2. *Útvonaloktató jogosításánál* a gyakorlati vizsga anyaga: 1-2 útvonalrepülés, mely alatt a pályázónak bizonyítania kell alkalmasságát a nemzetközi útvonalrepülés végrehajtásáról a hatóság előtt, oktatói szinten.

4.1.5.3. *Oktató jogosításánál* gyakorlati vizsga anyaga: 3-4 repülési gyakorlat, melyben a pályázónak bizonyítania kell a hatóság előtt, hogy az előírt repülési feladatokat - beleértve a repülés különleges eseteit is - be tudja mutatni, illetve a vizsgázó által elkövetett hibákat ki tudja javítani. Képesnek kell lennie egy pályázót feladatára módszeresen felkészíteni, és repülés után a végzett munkát kiértékelni.

4.1.6. *Egészségügyi alkalmasság:* Meg kell felelnie a számára előírt egészségi követelményeknek.

4.1.7. *Folyamatosság:* Ha az útvonaloktató/oktató 6 hónapnál hosszabb ideig csak parancsnokpilóta feladatokat lát el, és repülésoktatási vagy -ellenőrzési feladatot nem végez, 2-3 felszállásból álló repüléstechnikai és 1 útvonal-ellenőrzést kell végrehajtania oktatóval.

4.1.8. *Hosszabbítás:* Az üzemben tartónak igazolnia kell, hogy az engedélyes a megelőző 12 hónapban legalább 50 órát oktatott vagy ellenőrzött a jogosított típuson. E feltétel hiányában a jogosítás meghosszabbítása csak eredményes hatósági ellenőrző repülés alapján történhet.

4.2. *Jogosultság:*

- Biztosított jogköröknek megfelelő szinten oktatni és ellenőrizni a kijelölt feladatokat.
- Szakmai minősítést készíteni.

5. Berepülő jogosítás

5.1. Berepülő jogosítás megszerzésének és hosszabbításának feltételei:

- 5.1.1. Érvényes ATPL szakszolgálati engedély oktató jogosítással.
 - 5.1.2. Életkor: betöltött 27. életév.
 - 5.1.3. Szakismeret: A pályázónak hatósági vizsgabizottság előtt bizonyítani kell alkalmasságát:
 - légiüzemeltetés, különös tekintettel a berepülési utasításban foglalt feladatok végrehajtására,
 - a berepülésre vonatkozó előírások és utasítások ismerete.
 - 5.1.4. Repülési tapasztalat: A pályázónak legalább 1500 repült óra parancsnokpilóta gyakorlattal kell rendelkeznie a közforgalomban, ezen belül legalább 500 óra parancsnokpilóta gyakorlat azon a típuson, amelyikre a jogosítás kéri.
 - 5.1.5. Repülésgyakorlati vizsga
 - 5.1.5.1. Gyakorlati vizsgára a pályázó akkor bocsátható, ha a szakismeretből hatóság előtt sikeres vizsgát tett.
 - 5.1.5.2. A gyakorlati vizsga anyaga: Berepülés végrehajtása hatósági berepülőpilótával, parancsnokpilótaként, és a berepülési jegyzőkönyv kitöltése.
 - 5.1.6. Egészségi alkalmasság: Meg kell felelnie a számára előírt követelményeknek.
 - 5.1.7. Folyamatosság: Az engedélyesnek parancsnok- (vagy) oktató pilóta beosztásban kell szakszolgálatot ellátnia.
 - 5.1.8. Hosszabbítás: Az üzemben tartónak igazolni kell, hogy az engedélyes a megelőző 12 hónapban legalább 1 berepülő feladatot végrehajtott. E feltétel hiányában a hatóság előtt kell bizonyítania berepülési feladatra való alkalmasságát, legalább 1 repüléstechnikai ellenőrzés keretében.
- 5.2. Jogosultság: Sikeres vizsga alapján az engedélyes jogosult a jóváhagyott berepülési programban meghatározott és a műszaki szolgálat által üzemképesnek nyilvánított légi jármű berepülésének végrehajtására.

7. számú melléklet az 5/2001. (II. 6.) KöViM rendelethez

1. Ejtőernyős oktató szakszolgálati engedély

1.1. Ejtőernyős oktató szakszolgálati engedély megszerzésének és hosszabbításának feltételei:

- 1.1.1. Életkor: betöltött 22. életév.
- 1.1.2. Végzettség: érettségi.
- 1.1.3. Szakismeret: A pályázónak hatósági vizsgán bizonyítania kell, hogy az engedélyben biztosított jogkörnek megfelelő szinten ismeri:
 - a vonatkozó szabályokat,
 - 24 hónapos segédoktatói gyakorlattal rendelkezik.
- 1.1.4. Tapasztalat:
 - a pályázónak F.A.I. "E" jogosítással kell rendelkeznie,
 - a pályázónak igazolnia kell, hogy az utolsó 12 hónapban végrehajtott 50 ejtőernyős ugrást és minimum 5 szakirányú tanfolyamon segédoktatóként részt vett.
- 1.1.5. Gyakorlati vizsga:
 - gyakorlati vizsgára a pályázó akkor bocsátható, ha a szakismeretből sikeres vizsgát tett, és az oktatói kiképzést befejezte,
 - a gyakorlati vizsgát a hatóság végzi.
- 1.1.6. A gyakorlati vizsga anyaga: Ejtőernyős ugrásszervező, ugrásszolgálatok, oktatói feladatok ellátásából a kijelölt vizsgáztató határozza meg.
- 1.1.7. Egészségi alkalmasság: Meg kell felelnie a magánpilóta számára előírt egészségi követelményeknek.
- 1.1.8. Folyamatosság:
 - 1.1.8.1. Ha az ejtőernyőzésben a megszakítás 12 hónapnál nem több.
 - 1.1.8.2. Ha a folyamatosság nincs biztosítva, hatósági vizsgát kell tenni.
- 1.1.9. Hosszabbítás: Az üzemben tartónak igazolnia kell, hogy az engedélyes a megelőző 24 hónapon belül, az utolsó 12 hónapban minimum 25 ugrást hajtott végre, és 2 szaktanfolyamot vezetett.
- 1.1.10. Az oktatói szakszolgálati engedély hosszabbításának egyéni elbírálásának feltételei:
 - A hatóság egyéni elbírálás alapján felmentést adhat annak a pályázónak, aki az utolsó 12 hónapban 50 ugrást és 4 szaktanfolyamot vezetett, amely megfelelően igazolt.

- A hatóság egyéni elbírálás alapján ugrásra nem jogosító felmentést adhat annak a pályázónak, aki egészségi alkalmassági vizsgálaton nem felelt meg, de az utolsó 12 hónapban legalább 2 szaktanfolyamot vezetett, és minimum 4 alkalommal ugrássluzolgálatot látott el, melyet megfelelőképpen igazol.

1.2. Jogosultság: Sikeres vizsga esetén az engedélyes jogosult:

- ejtőernyős ugrás és kiképzés szervezésére és irányítására,
- ejtőernyős bemutató ugrás szervezésére,
- ejtőernyős ugrássluzolgálatok ellátására,
- a képzésének megfelelő szakirányú tevékenység ellátására a kiképzési tematikában meghatározottak szerint kereskedelmi, nem kereskedelmi tevékenység keretében.

2. Ejtőernyő beugrói jogosítás

2.1. *Ejtőernyő beugrói jogosítás megszerzésének és hosszabbításának feltételei:*

2.1.1. Életkor: betöltött 24. életév.

2.1.2. Érvényes ejtőernyős oktatói szakszolgálati engedély.

2.1.3. Szakismeret: A pályázónak hatósági vizsgán bizonyítani kell, hogy az engedélyben biztosított jogkörnek megfelelő szinten ismeri:

- a vonatkozó előírásokat,
- 24 hónapos oktatói gyakorlattal rendelkezik.

2.1.4. Tapasztalat:

- a pályázónak F.A.I. "F" jogosítással kell rendelkeznie;
- a pályázónak 2 éves oktatói szakszolgálati engedéllyel kell rendelkeznie,
- a pályázónak A, B, C kategóriás mentő és tartalék ejtőernyő hajtogatói szakvizsgával kell rendelkeznie,
- III. osztályú javító minősítéssel kell, hogy rendelkezzen,
- a pályázónak igazolnia kell, hogy az utolsó 12 hónapban végrehajtott 50 ejtőernyős ugrást és minimum 5 szakirányú tanfolyamot vezetett.

2.1.5. Gyakorlati vizsga: Gyakorlati vizsgára a pályázó akkor bocsátható, ha a szakismeretből sikeres vizsgát tett, és az oktatói kiképzést befejezte.

2.1.6. A gyakorlati vizsga anyaga: A hatóság által kijelölt vizsgáztató határozza meg.

2.1.7. Egészségi alkalmasság: Meg kell felelnie a magánpilóta légi jármű-vezető számára előírt egészségi követelményeknek.

2.1.8. Folyamatosság:

- ha az ejtőernyőzésben a megszakítás 12 hónapnál nem több,
- ha a folyamatosság nincs biztosítva, új vizsgát kell tenni.

2.1.9. Hosszabbítás:

2.1.9.1. Az üzemen tartónak igazolnia kell, hogy az engedélyes a megelőző 24 hónapon belül 12 hónaponként minimum 25 ugrást hajtott végre, és 2 szaktanfolyamot vezetett, és 5 kísérleti vagy beugrást vagy 12 bedobást teljesített.

2.1.9.2. A beugrói szakszolgálati engedély hosszabbítási feltételei alól a légiközlekedési hatóság egyéni elbírálás alapján felmentést adhat annak a pályázónak, aki az utolsó 12 hónapban 50 ugrást és 4 szaktanfolyamot vezetett, és 10 kísérleti vagy beugrást hajtott végre vagy 24 bedobást teljesített, melyet megfelelőképpen igazol.

2.2. Jogosultság: Sikeres vizsga alapján az engedélyes jogosult kísérleti ejtőernyős ugrás, beugrás és bedobás végrehajtására.

8. számú melléklet az 5/2001. (II. 6.) KöViM rendelethez

Légi jármű hajzó személyzeti tagok szakszolgálati engedélye

1. Hajózási navigátor szakszolgálati engedély

1.1. Hajózási navigátor szakszolgálati engedély megszerzésének és hosszabbításának feltételei:

1.1.1. Életkor: betöltött 19. életév.

1.1.2. Iskolai végzettség: középfokú.

1.1.3. Nyelvismeret: angol középfokú nyelvvizsga.

1.1.4. Szakismeret: A pályázónak hatósági vizsgabizottság előtt bizonyítania kell, hogy az engedélyben biztosított jogköröknek megfelelő szinten ismeri az alábbiakat:

a) A szakszolgálati engedély megszerzéséhez:

- légi jog,
- légi forgalmi szolgálatok és eljárások,
- angol fónia ismeret,
- repülési eljárások,
- repülésbiztonsági előírások, eljárások,
- léginavigáció,
- repülési meteorológia,
- aerodinamika,
- repülőgép szerkezetek és rendszerek,
- repülőgép műszerek, elektronika és automatika,
- repülőgép hajtóművek,
- légiszállítási ismeretek.

b) A típusjogosításhoz:

- típus aerodinamika,
- repülőgép szerkezetek és rendszerek,
- hajtóműismeret,
- a repülőgép műszerei, elektronikus és automatikus berendezései,
- légi üzemeltetés,
- gyakorlati navigáció,
- szabályzatok.

1.1.4.1. Ha a pályázó közforgalmi pilóta szakszolgálati engedéllyel rendelkezik, a) pontban foglalt - navigátori munkahelyre vonatkozó - különbségekből kell vizsgáznia.

1.1.5. Repülési tapasztalat:

- 200 óra gyakorló repülés oktató felügyelete mellett úgy, hogy ebből legalább 30 óra éjszakai repülés legyen,
- a kiképzési idő 100 órára csökkenthető, ha a jelölt korábban közforgalmi pilóta szakszolgálati engedéllyel rendelkezett vagy ilyen kiképzésben részesült.

1.1.6. Repülésgyakorlati vizsga

1.1.6.1. Gyakorlati vizsgára a pályázó akkor bocsátható, ha a szakismeretből sikeres vizsgát tett, és a kiképzést befejezte.

1.1.6.2. A gyakorlati vizsga anyaga: 1 nappali és 1 éjszakai útvonalrepülés, ahol a pályázónak bizonyítani kell jártasságát a hatóság előtt a repülési navigációban és a navigátori teendők ellátásában, látás melletti és műszeres repülési eljárásokban a rádió navigációs eszközök alkalmazásában, a meteorológiai helyzet értékelésében, a repülési mód megválasztásában és a repülési terv elkészítésében.

1.1.7. Egészségi alkalmasság: Meg kell felelnie a számára előírt egészségi követelményeknek.

1.1.8. Folyamatosság: Nem osztható be útvonalra a hajózási navigátor:

- ha a járatot megelőző 90 napon belül nem hajtott végre legalább 3 útvonalrepülést. A beoszthatóság megszerzéséhez legalább 1 ellenőrző útvonalrepülést kell végeznie oktató felügyelete mellett,
- ha a megszakítás 3 hónapnál több, de a 6 hónapot nem haladja meg, az ellenőrző repülése 2 útvonal-ellenőrzésnél kevesebb nem lehet,
- ha a megszakítás 6 hónapot meghaladja, de 12 hónapnál kevesebb, a Légiüzemeltetési Utasításból vizsgát kell tennie és legalább 3 útvonal-ellenőrzést kell végrehajtani oktató felügyelete mellett,
- 12 hónapnál hosszabb megszakítás esetén teljes hatósági elméleti és gyakorlati vizsgát kell tenni.

1.1.9. Hosszabbítás

1.1.9.1. Az üzemben tartónak igazolnia kell, hogy az engedélyes a megelőző 12 hónapban legalább 200 órát repült útvonalrepülésben.

1.1.9.2. Megfelelt hatósági repüléstechnikai és útvonal-ellenőrzésen.

1.1.9.3. A repüléstechnikai ellenőrzés szimulátoron is teljesíthető. A két ellenőrzés közötti időszak 4 hónapnál kevesebb nem lehet.

1.1.9.4. A 12 hónapra előírt 200 órába beszámítható az azonos vagy más típuson pilóta beosztásban teljesített repülési idő is az esetben, amennyiben navigátorként legalább 100 órát teljesített.

1.2. Jogosultság

1.2.1. Sikeres vizsga alapján az engedélyes jogosult önálló navigátori feladatok ellátására.

1.2.2. Érvényes szakszolgálati engedély birtokában maximum 2 típusjogosításra kötelezett légi járműtípuson láthat el szakszolgálati tevékenységet az engedélyes.

2. Hajózómérnök/hajózószerelő szakszolgálati engedély

2.1. Hajózómérnök/hajózószerelő képzés megszerzésének és hosszabbításának feltételei:

2.1.1. Életkor: betöltött 23. életév hajózómérnök és betöltött 19. életév hajózószerelő esetén.

2.1.2. Iskolai végzettség: felsőfokú műszaki a hajózómérnök és középfokú műszaki a hajózószerelő esetén.

2.1.3. Nyelvismeret: angol, az üzemeltető által meghatározott szinten a kereskedelmi légiszállításban.

2.1.4. Szakismeret: A pályázónak hatósági vizsgabizottság előtt bizonyítani kell, hogy az engedélyben biztosított jogköröknek megfelelő szinten ismeri az alábbiakat:

a) Alapismeretek:

- légi jog,
- aerodinamika,
- légiszállítás,
- meteorológia,
- navigáció.

b) Típusismeretek:

- légi jármű szerkezetek, rendszerek,
- hajtóművek,
- légi jármű műszerek, elektronika, automatika,
- légi üzemeltetés,
- repülésbiztonsági előírások, eljárások,
- szabályzatok.

2.1.5. Repülési tapasztalat:

- a típusra jogosított légi jármű-szerelő szakszolgálati engedély,
- a 2.1.4. pontban felsorolt szakismeretek elsajátításához szervezett tanfolyam eredményes elvégzése,
- a közforgalomban 200 óra repülés oktató felügyelete mellett,
- a közforgalmon kívüli repülésben legalább 50 óra repülés oktató felügyelete mellett.

2.1.6. Repülésgyakorlati vizsga

2.1.6.1. Gyakorlati vizsgára a pályázó akkor bocsátható, ha a szakismeretből sikeres vizsgát tett.

2.1.6.2. A gyakorlati vizsga anyaga:

- 3-4 repülési gyakorlat, mely alatt a pályázónak bizonyítania kell jártasságát a hatóság előtt a hajózómérnök/hajózószerelő feladatainak ellátásában, a légi jármű sárkány, hajtómű, különleges berendezések és rendszerek üzemeltetésében, a hibák felderítésében és elhárításában,

- a közforgalomban 1 útvonalrepülési vizsgafeladat végrehajtása az üzemanyag-számítás, terhelés, rakodás, kiszolgálás stb. munkálatok végrehajtásának, valamint a számára előírt és rendszeresített fedélzeti okmányok kitöltésének ellenőrzésére.

2.1.7. Egészségi alkalmasság: Meg kell felelnie a számára előírt egészségi követelményeknek.

2.1.8. Folyamatosság

2.1.8.1. Nem osztható be a közforgalmi hajózómérnök útvonalrepülésre:

- ha a járatot megelőző 90 napon belül nem hajtott végre legalább 3 útvonalrepülést. A beoszthatóság megszerzéséhez legalább 1 ellenőrző útvonalrepülést kell végeznie oktató ellenőrzése mellett,
 - ha a megszakítás 3 hónapnál több, de a 6 hónapot nem haladja meg, az ellenőrző repülések száma 2 útvonal-ellenőrzésnél kevesebb nem lehet,
 - ha a megszakítás 6 hónapot meghaladja, de 12 hónapnál kevesebb, a Légiüzemeltetési Utasításból vizsgát kell tennie, és legalább 3 útvonal-ellenőrzést kell végrehajtania oktató ellenőrzése mellett,
 - 12 hónapnál hosszabb megszakítás esetén teljes hatósági elméleti és gyakorlati vizsgát kell tenni.
- 2.1.8.2. Nem osztható be a közforgalmon kívüli hajózószerelő repülésre, ha a megszakítás:

- 300 repült óráig 3 hónapnál több,
 - 300-1000 repült óra között 6 hónapnál több,
 - 1000 repült óra felett 12 hónapnál több.
- 2.1.8.3. Újrabeoszthatóságához 3 hónapos megszakításnál 1, 6 hónapos megszakításnál 2 oktatói ellenőrzésen, 12 hónapos megszakításnál pedig teljes hatósági elméleti és gyakorlati vizsgán kell eredményesen megfelelni.
- 2.1.9. Hosszabbítás
- 2.1.9.1. Az üzemben tartónak igazolnia kell, hogy az engedélyes a megelőző 12 hónapban, közforgalomban 200, közforgalmon kívül 15 órát repült.
- 2.1.9.2. Megfelelt a hatósági útvonal- és repüléstechnikai ellenőrzésen.
- 2.1.9.3. A hatósági ellenőrzés a közforgalomban évi 2 repüléstechnikai (melyből az egyik szimulátoron történhet) és 1 útvonalrepülés keretében történhet. A közforgalmon kívüli repülésnél az ellenőrzés 24 hónaponként 1 repüléstechnikai és 1 útvonal. A hatósági ellenőrzések közötti időszak a közforgalomban 4 hónapnál, a közforgalmon kívüli repülésnél 6 hónapnál kevesebb nem lehet.
- 2.2. *Jogosultság:*
- 2.2.1. Sikeres vizsga alapján az engedélyes jogosult a típusjogosítás birtokában önálló hajózásmérnök/hajószerelő feladatok ellátására.
- 2.2.2. Érvényes szakszolgálati engedély birtokában maximum 2 típusjogosításra kötelezett légi járműtípuson láthat el szakszolgálati tevékenységet az engedélyes.

3. Légiutas-kísérő szakszolgálati engedély

- 3.1. *Légiutas-kísérő szakszolgálati engedély megszerzésének és hosszabbításának feltételei:*
- 3.1.1. Életkor: betöltött 19. életév.
- 3.1.2. Iskolai végzettség: középfokú.
- 3.1.3. Nyelvismeret: egy világnyelv ismeretében középfokú vizsga.
- 3.1.4. Szakismeret: A pályázónak hatósági vizsgabizottság előtt bizonyítani kell, hogy az engedélyben biztosított jogköröknek megfelelő szinten ismeri az alábbiakat:
- légi jog,
 - légi járművek, amelyekre jogosítást kér,
 - az általa kezelt fedélzeti és biztonsági berendezések működése,
 - vészhelyzetekben ellátandó feladatok az adott légi járműveken,
 - kereskedelmi, utas- és áruforgalmi ismeretek,
 - elsősegélynyújtás alapszabályai,
 - repülő-egészségügyi alapismeretek.
- 3.1.5. Repülési tapasztalat: A pályázónak bizonyítania kell gyakorló repülések során, hogy a repülést jól tűri.
- 3.1.6. A gyakorlati vizsga:
- 3.1.6.1. Gyakorlati vizsgára a pályázó akkor bocsátható, ha a 3.1.4. pontban meghatározott szakismeretekből sikeres vizsgát tett, és a kiképzést befejezte.
- 3.1.6.2. A gyakorlati vizsga anyaga:
- a légi jármű fedélzeti és biztonsági berendezéseinek kezelése,
 - mentési gyakorlat mindazokon a légi járműveken, amelyekre jogosítása kiterjed,
 - vízimentési gyakorlat végrehajtása.
- 3.1.7. Egészségügyi alkalmasság: Meg kell felelnie a számára előírt egészségi követelményeknek.
- 3.1.8. Folyamatosság: Nem osztható be a légiutas-kísérő útvonalrepülésre,
- ha a megszakítás 3 hónapnál több, de 6 hónapnál kevesebb, 1 ellenőrző útvonalrepülést kell végrehajtania a szakági vezető rendelkezése szerint,
 - ha a megszakítás a 6 hónapot meghaladja, üzemben tartói ismeretfelújító vizsgát kell tenni a fedélzeti vészhelyzeti berendezések kezeléséből, és a szakági vezető rendelkezése szerint minden jogosított típuson ellenőrző repülésen kell megfelelnie,
 - 12 hónapos megszakítás esetén ugyanezt a hatósági ellenőrzéssel kell végrehajtani.
- 3.1.9. Hosszabbítás: Az engedélyesnek igazolnia kell, hogy
- az elmúlt 24 hónap folyamán elsősegélynyújtásból sikeres vizsgát tett,
 - az elmúlt 12 hónapban részt vett a jogosított légi járművek mentési gyakorlatán,
 - sikeres gyakorlati vizsgát tett a jogosított típusok fedélzeti és biztonsági berendezéseinek kezeléséből.
- 3.2. *Jogosultság:*

3.2.1. Sikeres vizsga alapján a szakszolgálati engedély tulajdonosa jogosult az engedélyben megjelölt légi járműtípusokon légi utas-kísérői munkakör ellátására.

3.2.2. Érvényes szakszolgálati engedély birtokában maximum 2 típusjogosításra kötelezett légi járműtípuson láthat el szakszolgálati tevékenységet az engedélyes.

9. számú melléklet az 5/2001. (II. 6.) KöViM rendelethez

Követelmények más állam által kibocsátott kereskedelmi és közforgalmi szakszolgálati engedélyek érvényesítéséhez

Feladatkör	Szükséges szakszolgálati engedély	Orvosi követelmények	Korhatár	Gyakorlat
Közforgalmi Pilóta Szakszolgálati Engedély parancsnokpilóta jogosítással kereskedelmi légiszállítás FAR 25/JAR 25 repülőgépeken	a) ATPL-A	I. osztályú orvosi minősítés felmentés nélkül	21-60	1500 óra parancsnokpilótaként FAR 25/JAR 25 repülőgépen
Közforgalmi Pilóta Szakszolgálati Engedély másodpilóta kereskedelmi légiszállítás FAR 25/JAR 25 repülőgépeken	b) ATPL-A	I. osztályú orvosi minősítés felmentés nélkül	21-60	1500 óra FAR 25/JAR 25 repülőgépen, 1000 óra kereskedelmi légiforgalomban
Parancsnokpilóta kereskedelmi légiszállítás nem FAR 25/JAR 25 repülőgépen	CPL-A + Műszerjogosítás	I. osztályú orvosi minősítés felmentés nélkül	21-60	1000 óra parancsnokpilótaként kereskedelmi légiszállításban műszeres-jogosítás elnyerése óta
Másodpilóta kereskedelmi légiszállítás nem FAR 25/JAR 25 repülőgépen	CPL-A + Műszerjogosítás	I. osztályú orvosi minősítés felmentés nélkül	21-60	1000 repült óra kereskedelmi légiszállításban
Munkarepülés a jogosítás szerint repülőgéppel (oktatás kivételével)	CPL-A	I. osztályú orvosi minősítés felmentés nélkül	21-60	700 óra, mint parancsnokpilóta hagyományos repülőgépen, ebben 200 óra munkarepülés az érvényesíteni kívánt üzemmódban, ebből 50 óra az utóbbi 12 hónapban
Munkarepülés a jogosítás szerint helikopterrel (kivéve az oktatást és a nyílt tenger feletti üzemeltetést)	CPL-H	I. osztályú orvosi minősítés felmentés nélkül	21-60	700 óra, mint parancsnokpilóta helikopteren, ebben 200 óra munkarepülés az érvényesíteni kívánt üzemmódban, ebből 50 óra az utolsó 12 hónapban
Parancsnokpilóta kereskedelmi légiszállítás vagy nyílt-tengeri működés helikopteren	ATPL-H + műszerjogosítás (amennyiben követelmény)	I. osztályú orvosi minősítés felmentés nélkül	21-60	1500 repült óra, mint parancsnokpilóta az érvényesítendő üzemmódban. Ha műszeres repülés megkívánt, úgy ebből 500 repült óra a műszerjogosítás megszerzése óta
Másodpilóta kereskedelmi légiszállítás vagy nyílt-tengeri működés helikopteren	CPL-H + műszerjogosítás (amennyiben követelmény)	I. osztályú orvosi minősítés felmentés nélkül	21-60	1500 repült óra, mint parancsnokpilóta az érvényesítendő üzemmódban. Ha műszeres repülés megkívánt, úgy ebből 500 repült óra a műszerjogosítás megszerzése óta

1. Alkalmassági vizsgák (*)

- elméleti és gyakorlati vizsgák a jelen rendelet előírásai szerint, mely a Chicagói Egyezmény 6. Függeléke tárgykörébe tartozik. A vizsgákat kérelmező kívánsága szerint magyarul vagy angolul kell végrehajtani;
- gyakorló repülés, beleértve a műszeres repülést, repülőgépen (helikopterben) vagy szimulátorban (a gyakorló repülés részleteit lásd minden esetre külön, az alábbi oszlopban).

2. Jelen mellékletben

- az ATPL-A: repülőgépre érvényes Közforgalmi Pilóta Szakszolgálati Engedélyt (ATPL),
 - az ATPL-H: helikopterre érvényes ATPL szakszolgálati engedélyt,
 - a CPL-A: repülőgépre érvényes kereskedelmi szakszolgálati engedélyt (CPL),
 - a CPL-H: helikopterre érvényes CPL szakszolgálati engedélyt
- jelent.

10. számú melléklet az 5/2001. (II. 6.) KöViM rendelethez

Földi szakszemélyzetek szakszolgálati engedély

1. Légijármű szerelő szakszolgálati engedély

1.1. Általános előírások:

1.1.1. A polgári repülésben lajstromozásra kötelezett légijárművek karbantartását, minősítését az a személy végezheti, akinek érvényes légijármű-szerelő szakszolgálati engedélye van, az 1.1.2. pontban felsorolt képesítések valamelyikét megszerezte és típus vagy kategória jogosítással rendelkezik.

1.1.2. A polgári repülés területén rendszeresített légijármű karbantartó képesítések:

- művelet orientált karbantartó,
- légijármű-szerelő,
- művelet orientált forgalmi minősítő (csak típusjogosítás esetében),
- II. típusú minősítő,
- I. típusú minősítő,
- berendezésre korlátozott I-es típusú minősítő,
- légijármű-szerkezet javító, korlátozott I-es típusú minősítő.

1.1.3. A légijármű-szerelő, II-es típusú minősítő és I-es típusú minősítő jogosítás az alábbi szakterületekre adható:

- I. teljes légijármű,
- II. sárkány szerkezetek és rendszerei,
- III. hajtómű-motor és rendszerei (típusjogosított légijármű esetén az adott hajtómű gyártmány megjelölésével),
- IV. légijármű villamos rendszerei,
- V. a) légijármű műszerek,
- V. b) légijármű elektronikus műszerek,
- VI. légijármű hírközlő és rádiónavigációs rendszerek.

1.1.4. Teljes légijármű jogosítás

1.1.4.1. A típusjogosításra kötelezett légijárművek esetében a teljes légijármű jogosítás azt jelenti, hogy az engedélyes a teljes légijárművet üzemképessé nyilváníthatja.

1.1.4.2. Teljes légijármű jogosítást - típusjogosításra kötelezett légijárműveknél - II. vagy I. típusú minősítő képesítéssel rendelkező személy kaphat. Mechanikus képesítéssel (II., III. szakterület) rendelkezők részére a műszerész (IV., V., VI.) szakterületekből, műszerész képesítéssel rendelkezőknek pedig a mechanikus szakterületekből - ATA 104 Level I. szerinti tanfolyam után - vizsgát kell tenni.

1.1.4.3. Kategória jogosításra kötelezett légijárművek esetében a teljes légijármű jogosítás azt jelenti, hogy az engedélyes a teljes légijárművet üzemeltetheti, karbantarthatja, és repülésre alkalmasnak minősítheti azon típusnál, amelyből az 1.1.12.2. pontban meghatározott feltételt teljesítette.

1.1.4.4. Teljes légi jármű jogosítást - kategória jogosításra kötelezett légi járműveknél - csak a II. vagy I. típusú minősítő képesítéssel és II. és III. szakterületi jogosítással rendelkező személy kaphat.

1.1.5. A II-es szakterülethez a sárkány szerkezetek és ezek rendszerei, magassági és légkondicionáló rendszer, ajtók - nyílások berendezései, kabinbelső rendszerei és berendezései, kormány és mechanizációs rendszerek, tüzelőanyag rendszer, hidraulika rendszer, futómű berendezések, levegő rendszerek a tűzoltás mechanikus és pirotechnikai rendszerei tartoznak.

1.1.6. A III-as szakterülethez a légi jármű motorok és hajtóművek szerkezetei, ezek rendszerei, olajrendszerek, indítórendszerek, gyújtásrendszerek, hajtómű levegőrendszerek, a hajtómű vezérlés rendszerei, légszavak és rendszereik, valamint a fedélzeti segédhajtóművek szerkezetei és rendszerei tartoznak.

1.1.7. A IV. szakterülethez a légi jármű erősáramú hálózatai, ezek felszerelése, külső és belső világítástechnikai berendezései és jelzőfényei, mágneskapcsolói, áramellátás, légi jármű vezérlés villamos rendszere, tüzelőanyag, tűzjelzés és tűzoltás villamos rendszere, indításrendszer, jégtelenítés és jelzésrendszer, hidraulikarendszer villamos vezérlése, légkondicionáló (hermetikus kabinnyomás szabályozó) és automatikus levegő hőmérséklet szabályozó villamos rendszer, közhasználatú és konyhai villamos rendszer tartozik.

1.1.8. Az V. a) szakterülethez a légi jármű mechanikus műszerkészletei, villamos műszerkészlete (adó-vevő hálózat), oxigénrendszer, giroszkópikus műszerkészletek, teljes és statikus nyomásrendszer, levegő jelrendszer, állásszög és túlterhelés automatarendszer tartozik.

1.1.9. Az V. b) szakterülethez a légi jármű elektronikus műszerkészletei, irányrendszer, robotpilóta, veszélyes földközeli rendszer, repülési adatrögzítő, legyezőmozgást csillapító rendszer, automatikus fedélzeti vezérlő rendszer, navigációs számítógépes és egyéb számítástechnikai rendszerek tartoznak.

1.1.10. A VI. szakterülethez a légi jármű rádió, hírközlő, rádió navigációs és mikro hullámú rendszerei, fedélzeti hangrögzítő és fedélzeti távbeszélő készülékei tartoznak.

1.1.11. Típusjogosítás

1.1.11.1. A típusjogosítás megszerzésének feltételei: Típusjogosítást az a légi jármű-szerelő kaphat, aki a típusjogosításba sorolt légi jármű ismeretéből a képzést megszerezte és sikeres hatósági vizsgát tett.

1.1.11.2. Típuskorlátozás: A típusjogosításra kötelezett légi járműveknél, légi jármű-szerelő, II-es típusú minősítő és I-es típusú minősítő jogosítás esetében a légi közlekedési hatóság két típusra ad jogosítást. Művelet orientált forgalmi minősítő jogosítás esetén - azonos szakterületre - a megszerzhető típusjogosítások száma nincs korlátozva.

1.1.11.3. A típusjogosításra kötelezett légi járműveknél a bejegyzett jogosítás csak a szakszolgálati engedélyben megjelölt hajtómű típussal (típusokkal) ellátott légi járművekre érvényes.

1.1.12. Kategória jogosítás

1.1.12.1. Kategória jogosítás megszerzésének feltétele: Kategória jogosítást az a légi jármű-szerelő kaphat, aki a kategóriába sorolt légi jármű típusismeretéből a képzést megszerezte és sikeresen hatósági vizsgát tett. Kategória jogosításnál a szakszolgálati engedélybe típus nem kerül bejegyzésre.

1.1.12.2. Az első hatósági típusvizsga alapján megszerzett kategória jogosítás érvényessége vonatkozik mindazon típusokra a kategórián belül, amelyekből az engedélyes az üzemeltető, karbantartó, kiképző szervezetnél (a továbbiakban: karbantartó szervezet) a képzést megszerezte és sikeres vizsgát tett. A karbantartó szervezet a vizsgáról jegyzőkönyvet készít, amelyet köteles megőrizni, valamint a sikeres vizsgáról az engedélyes részére igazolást ad.

1.1.12.3. Légi jármű kategóriák:

1.1.12.3.1. Motoros/Helikopter:

A - legfeljebb 2250 kg felszálló tömeggel: könnyű kategória,

B - 2251-5700 kg felszálló tömeggel: közepes kategória,

C - 5700 kg-nál nagyobb felszálló tömeggel: nehéz kategória.

1.1.12.3.2. Vitorlázó repülőgép:

A - fa építésű,

B - fém építésű,

C - műanyag építésű.

1.1.13. Berendezésre korlátozott I-es típusú minősítő képesítés

1.1.13.1. Berendezésre korlátozott I-es típusú minősítő képesítés az alábbi szakterületekre adható ki:

- C1 Magassági és légkondicionáló rendszer berendezéseinek karbantartása (ATA 21),

- C2 Robotpilóta berendezéseinek karbantartása (ATA 22),

- C3 Rádió berendezések karbantartása (ATA 23, 34),

- C4 Ajtók-Nyílások berendezéseinek karbantartása (ATA 52),

- C5 Elektromos energia hálózatok berendezéseinek karbantartása (ATA 24, 33),

- C6 Berendezések jogosításba tartozó berendezések karbantartása (ATA 25, 38, 45),

- C7 Hajtómű-Segédhajtómű berendezések karbantartása (ATA 49, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83),
- C8 Kormány és mechanizációs berendezések karbantartása (ATA 27, 55, 57-4, 57-6, 57-7),
- C9 Tüzelőanyag rendszer - Sárkány szerkezet berendezéseinek, illetve egységeinek karbantartása (ATA 28),
- C10 Helikopter-forgószárny karbantartása (ATA 62, 64, 66, 67),
- C11 Helikopter-közlőművek (ATA 63, 65),
- C12 Hidraulika rendszer berendezéseinek karbantartása (ATA 29),
- C13 Műszerek jogosításba tartozó berendezések karbantartásba (ATA 31),
- C14 Futómű berendezések karbantartása (ATA 32),
- C15 Oxigén rendszer berendezéseinek karbantartása (ATA 35),
- C16 Légcsavarok karbantartása (ATA 61),
- C17 Levegő rendszerek berendezéseinek karbantartása (ATA 36, 37),
- C18 Jég-, Csapadék-, Tűzvédelmi berendezések karbantartása (ATA 26, 30),
- C19 Ablakok jogosításba tartozó berendezések és egységek karbantartása (ATA 56).

1.1.13.2. A korábbi, berendezés-csoportra korlátozott I-es típusú minősítő képesítéssel rendelkező engedélyes részére - kérelemre - az adott berendezés-csoportnak megfelelő C1-C19 szakterületre jogosító szakszolgálati engedélyt kell kiadni.

1.1.14. Légijármű-szerkezet javító képesítés

1.1.14.1. Légijármű-szerkezet javító képesítés az alábbi szakterületekre adható ki:

- C20/1 Fém-szerkezet javító (légijárműtípushoz kötött),
- C20/2 Kompozit-szerkezet javító,
- C20/3 Egyéb légijármű-szerkezet javító.

1.1.14.2. A korábbi, szakterületre korlátozott I-es típusú minősítő képesítéssel rendelkező engedélyes részére - kérelemre - az adott szakterületnek megfelelő C20 szakterületre jogosító szakszolgálati engedélyt kell kiadni.

1.2. Művelet orientált karbantartó képesítés megszerzésének és hosszabbításának feltételei:

1.2.1. Iskolai végzettség: A műveleti orientált karbantartó jogosítás alapja az adott művelet végrehajtásához szükséges, az Országos Képzési Jegyzékben szereplő végzettség.

1.2.2. Szakismeret: A pályázónak hatósági vizsgabizottság előtt bizonyítania kell, hogy az engedélyben biztosított jogköröknek megfelelő szinten ismeri az alábbiakat:

- szabályzatismeret és eljárásismeret annál a szervezetnél, ahol a légijárművön folytatott tevékenységét végzi,
- jóváhagyott magyar nyelvű karbantartási dokumentáció hiányában a karbantartási nyelv megfelelő szintű, igazolt ismerete (állami vagy azzal egyenértékű nyelvvizsga, illetve hatósági nyelvvizsga).

1.2.3. A pályázónak az adott művelet elvégzéséhez szükséges gyakorlati jártasságot igazolnia kell.

1.2.4. Hosszabbítás

1.2.4.1. Az engedélyesnek - amennyiben szükséges - elméleti tanfolyamon kell részt vennie, és vizsgáznia kell a vállalati eljárásokkal, szabályzatokkal kapcsolatos változásokból.

1.2.4.2. A képesítés meghosszabbító elméleti tanfolyamot és vizsgáztatást a légiközlekedési hatóság jóváhagyásával a karbantartó szervezet végzi.

1.2.5. Jogosultság: Az engedélyes jogosult a szakszolgálati engedélyben bejegyzett művelet(ek) önálló végrehajtására a légijárművön, valamint jogosult az önállóan végrehajtott munkák minősítésére.

1.3. Légijármű-szerelő képesítés megszerzésének és hosszabbításának feltételei:

1.3.1. Életkor: betöltött 19. életév.

1.3.2. Iskolai végzettség: középfokú repülőgép-szerelő vagy repülőgép-műszerész szakmunkás képesítés.

1.3.3. Szakismeret: A pályázónak hatósági vizsgabizottság előtt bizonyítania kell, hogy az engedélyben biztosított jogköröknek megfelelő szinten ismeri az alábbiakat:

- a hatóság által jóváhagyott, légijármű-szerelő szintű típusismeret azon szakterületen előírt tananyagból, amelyre a pályázó a légijármű-szerelő szakszolgálati engedély kiadását kéri,
- szabályzatismeret,
- üzemeltetési és karbantartási ismeret,
- emberi tényezők ismeret,
- jóváhagyott magyar nyelvű karbantartási dokumentáció hiányában a karbantartási nyelv megfelelő szintű, igazolt ismerete (állami vagy azzal egyenértékű nyelvvizsga, illetve hatósági nyelvvizsga).

1.3.4. Tapasztalat: A gyakorlati idő az önálló munkavégzésig 1 év középfokú és 6 hónap felsőfokú végzettség esetén. A gyakorlati idő alatt végzett munkáról személyre szóló munkanaplót kell vezetni.

1.3.5. Gyakorlati vizsga: A gyakorlati idő leteltével a karbantartó szervezet gyakorlati vizsga keretében igazolja meg az engedélyes kellő jártasságát az önálló munkavégzéshez. Gyakorlati vizsgáztatásra csak a légiközlekedési

hatóság által felhatalmazott személy jogosult. Sikeres vizsga esetén a vizsgajegyzőkönyvet a szakszolgálati engedély kérelemhez kell csatolni.

1.3.6. Folyamatosság: A jogosított tevékenység során az érvényességi időn belül 6 hónapnál hosszabb kihagyás esetén ismeretfelújító elméleti vizsgát kell tennie az engedélyesnek.

1.3.7. Hosszabbítás

1.3.7.1. A karbantartó szervezet igazolja, hogy az engedélyes a szakszolgálati engedélyének érvényességi ideje alatt a képesítésnek megfelelő folyamatos munkát végzett.

1.3.7.2. Az engedélyesnek elméleti tanfolyamon kell részt vennie és vizsgáznia kell a típussal, vállalati eljárásokkal szabályzatokkal kapcsolatos változásokból, valamint "Emberi tényezők" ismeretekből.

1.3.7.3. A képesítés meghosszabbító elméleti tanfolyamot és vizsgáztatást a légiközlekedési hatóság jóváhagyásával a karbantartó szervezet végzi.

1.3.8. Jogosultság: Sikeres vizsga alapján az engedélyes jogosult a szakszolgálati engedélyben meghatározott típuson vagy kategóriában jogosításának megfelelő szaktevékenységet végezni, amely kiterjed:

- ápolás, karbantartás önálló végzésére,
- II. típusú vagy I. típusú minősítő irányítása alatt (ellenőrzés mellett) történő javításra, üzemeltetésre, beszállózáásra,

- repülés előtti ellenőrzés, napi alkalmasság megállapításra önállóan.

1.4. *Művelet orientált forgalmi minősítő képesítés megszerzésének és hosszabbításának feltételei:*

1.4.1. Életkor: betöltött 19. életév.

1.4.2. Iskolai végzettség: középfokú repülőgép-szerelő vagy repülőgép-műszerész szakmunkás képesítés.

1.4.3. Szakismeret: A pályázónak hatósági vizsgabizottság előtt bizonyítania kell, hogy az engedélyben biztosított jogköröknek megfelelő szinten ismeri az alábbiakat:

- a hatóság által jóváhagyott, ATA 104 Level II. szerinti típusismeret az adott szakterületen előírt tananyagból, amelyre a pályázó a légi jármű-szerelő szakszolgálati engedély kiadását kéri,

- szabályzatismeret,

- üzemeltetési és karbantartási ismeret,

- emberi tényezők ismeret,

- jóváhagyott magyar nyelvű karbantartási dokumentáció hiányában a karbantartási nyelv megfelelő szintű, igazolt ismerete (állami vagy azzal egyenértékű nyelvvizsga, illetve hatósági nyelvvizsga).

1.4.4. Tapasztalat: A sikeres hatósági elméleti vizsgát követően a gyakorlati idő az önálló munkavégzésig 1 év középfokú és 6 hónap felsőfokú végzettség esetén. A gyakorlati idő alatt végzett munkáról személyre szóló munkanaplót kell vezetni.

1.4.5. Gyakorlati vizsga: A gyakorlati idő leteltével a karbantartó szervezet gyakorlati vizsga keretében igazolja az engedélyes kellő jártasságát az önálló munkavégzéshez. Gyakorlati vizsgáztatásra csak a légiközlekedési hatóság által felhatalmazott személy jogosult. Sikeres vizsga esetén a vizsgajegyzőkönyvet a szakszolgálati engedély kérelemhez kell csatolni.

1.4.6. Folyamatosság: Az engedélyesnek a tevékenység során az érvényességi időn belül 6 hónapnál hosszabb kihagyás esetén ismeretfelújító elméleti vizsgát kell tennie.

1.4.7. Hosszabbítás

1.4.7.1. A karbantartó szervezet igazolja, hogy az engedélyes a szakszolgálati engedélyének érvényességi ideje alatt a képesítésnek megfelelő folyamatos munkát végzett.

1.4.7.2. Az engedélyesnek elméleti tanfolyamon kell részt vennie, és vizsgáznia kell a típussal, vállalati eljárásokkal, szabályzatokkal kapcsolatos változásokból, valamint "Emberi tényezők" ismeretekből.

1.4.7.3. A képesítés meghosszabbító elméleti tanfolyamot és vizsgáztatást a légiközlekedési hatóság jóváhagyásával a karbantartó szervezet végzi.

1.4.8. Jogosultság: Sikeres vizsga alapján az engedélyes jogosult a szakszolgálati engedélyben meghatározott típuson jogosításának megfelelő szaktevékenységet végezni, amely kiterjed:

- "serviceing és ground handling" feladatok, valamint "transit", "daily", "weekly check" önálló végrehajtására,

- a JAR/AMC-145.30(d)(1) pontjában felsorolt "egyszerű hibajavítások" önálló végrehajtására,

- a fent említett feladatok tekintetében - azok önálló végrehajtása esetén - üzemképesség-tanúsító nyilatkozat kiadására.

1.5. *II. típusú minősítő képesítés megszerzésének és hosszabbításának feltételei:*

1.5.1. Életkor: betöltött 21. életév.

1.5.2. Légijármű-szerelő szakszolgálati engedély.

1.5.3. Szakismeret: A pályázónak hatósági vizsgabizottság előtt bizonyítania kell, hogy az engedélyben biztosított jogköröknek megfelelő szinten ismeri az alábbiakat:

- a hatóság által jóváhagyott, ATA 104 Level III. szerinti típusismeret azon szakterületen előírt tananyagból, amelyre a pályázó a légitársaság-szerelő szakszolgálati engedély kiadását kéri,

- szabályzatismeret,
- üzemeltetési és karbantartási ismeret,
- emberi tényezők ismeret,
- a javítási, beszállítási és minőségellenőrzési munkák ismerete.

1.5.4. Tapasztalat

1.5.4.1. A teljes légitársaság üzemképességét igazoló bizonylat aláírásához az engedélyben feltüntetett jogkör alapján, valamint típusjogosításra kötelezettek részére, továbbá kategória-jogosításra kötelezettek közül a "B" és "C" kategóriában

- 3 év gyakorlat, vagy
- 2 év gyakorlat szükséges, ha a pályázó szakirányú felsőfokú végzettséggel rendelkezik.

1.5.4.2. Kategória-jogosításra kötelezettek részére az "A" kategóriában

- 2 év gyakorlat, vagy
- 1 1/2 év gyakorlat szükséges, ha a pályázó szakirányú felsőfokú végzettséggel rendelkezik.

1.5.4.3. Szakterületre korlátozott szakszolgálati engedély esetén a szakszolgálati engedélyben feltüntetett jogkör alapján, továbbá típusjogosításra kötelezettek részére, valamint kategória-jogosításra kötelezettek közül a "B" és "C" kategóriában

- 2 év gyakorlat, vagy
- 1 1/2 év gyakorlat szükséges, ha a pályázó szakirányú felsőfokú végzettséggel rendelkezik.

1.5.4.4. Kategória-jogosításra kötelezettek részére "A" kategóriában

- 1 1/2 év gyakorlat, vagy
- 1 év gyakorlat szükséges, ha a pályázó szakirányú felsőfokú végzettséggel rendelkezik.

1.5.4.5. Az I. vagy II. típusú minősítő jogosítással rendelkező személynél a megszerzett tapasztalatot átminősítésnél figyelembe lehet venni, azonban a szakterületek esetleges különbözősége esetén az engedélyesnek hatósági különbözeti vizsgát kell tennie.

1.5.5. Gyakorlati vizsga: A gyakorlati idő leteltével a karbantartó szervezet gyakorlati vizsga keretében igazolja meg az engedélyes kellő jártasságát az önálló munkavégzéshez. Gyakorlati vizsgáztatásra csak a légitársaság hatóság által felhatalmazott személy jogosult. Sikeres vizsga esetén a vizsgajegyzőkönyvet a szakszolgálati engedély kérelemhez kell csatolni.

1.5.6. Folyamatosság: A jogosított tevékenység során az érvényességi időn belül 6 hónapnál hosszabb kihagyás esetén ismeretfelújító elméleti vizsgát kell tennie az engedélyesnek.

1.5.7. Hosszabbítás

1.5.7.1. A karbantartó szervezet igazolja, hogy az engedélyes a szakszolgálati engedélyének érvényességi ideje alatt a képzésnek megfelelő folyamatos munkát végzett.

1.5.7.2. Az engedélyesnek elméleti tanfolyamon kell részt vennie és vizsgáztatnia kell a típussal, vállalati eljárásokkal, szabályzatokkal kapcsolatos változásokból, valamint "Emberi tényezők" ismeretekből.

1.5.7.3. A képzés meghosszabbító elméleti tanfolyamot és vizsgáztatást a légitársaság hatóság jóváhagyásával a karbantartó szervezet végzi.

1.5.8. Jogosultság: Sikeres vizsga alapján az engedélyes jogosult a szakszolgálati engedélyben meghatározott típuson vagy kategóriában jogosításának megfelelő szaktevékenységet végezni, és az elvégzett munkát minősíteni, amely kiterjed:

- légitársaság-szerelő munkájának irányítására, ellenőrzésére, minősítésére,
- üzemeltetésre, karbantartásra, beszállítási munkákra, ennek irányítására, ellenőrzésére, minősítésére,
- minőség-ellenőrzésre.

1.6. I. típusú minősítő képzés megszerzésének és hosszabbításának feltételei:

1.6.1. Életkor: betöltött 23. életév.

1.6.2. Légitársaság-szerelő szakszolgálati engedély.

1.6.3. Szakismeret: A pályázónak hatósági vizsgabizottság előtt bizonyítania kell, hogy az engedélyben biztosított jogköröknek megfelelő szinten ismeri az alábbiakat:

- a hatóság által jóváhagyott, ATA 104 Level III. szerinti típusismeret azon szakterületen előírt tananyagból, amelyre a pályázó a légitársaság-szerelő szakszolgálati engedély kiadását kéri,

- szabályzatismeret,
- üzemeltetési és karbantartási ismeret,
- emberi tényezők ismeret,
- nagyjavítási és felújítási ismeretek,

- javítási és beszállózási ismeretek,
- minőség-ellenőrzési ismeret.

1.6.4. Tapasztalat

1.6.4.1. A teljes légi jármű üzemképességét igazoló bizonylat aláírásához az engedélyben feltüntetett jogkör alapján:

- 5 év gyakorlat, vagy
- 3 év gyakorlat szükséges, ha a pályázó szakirányú felsőfokú végzettséggel rendelkezik.

1.6.4.2. Szakterületre korlátozott szakszolgálati engedély esetén szakszolgálati engedélyben feltüntetett jogkör alapján:

- 3 év gyakorlat, vagy
- 2 év gyakorlat szükséges, ha a pályázó szakirányú felsőfokú végzettséggel rendelkezik.

1.6.5. Gyakorlati vizsga: A gyakorlati idő leteltével a karbantartó szervezet gyakorlati vizsga keretében igazolja meg az engedélyes kellő jártasságát az önálló munkavégzéshez. Gyakorlati vizsgáztatásra csak a légiközlekedési hatóság által felhatalmazott személy jogosult. Sikeres vizsga esetén a vizsgajegyzőkönyvet a szakszolgálati engedély kérelemhez kell csatolni.

1.6.6. Folyamatosság: A jogosított tevékenység során az érvényességi időn belül 6 hónapnál hosszabb kihagyás esetén ismeretfelújító elméleti vizsgát kell tennie az engedélyesnek.

1.6.7. Hosszabbítás

1.6.7.1. A karbantartó szervezet igazolja, hogy az engedélyes a szakszolgálati engedélyének érvényességi ideje alatt a képzésnek megfelelő folyamatos munkát végzett.

1.6.7.2. Az engedélyesnek elméleti tanfolyamon kell részt vennie és vizsgáznia kell a típussal, vállalati eljárásokkal szabályzatokkal kapcsolatos változásokból, valamint "Emberi tényezők" ismeretekből.

1.6.7.3. A képzés meghosszabbító elméleti tanfolyamot és vizsgáztatást a légiközlekedési hatóság jóváhagyásával a karbantartó szervezet végzi.

1.6.8. Jogosultság: Sikeres vizsga alapján az engedélyes jogosult a szakszolgálati engedélyben meghatározott típuson vagy kategóriában jogosításának megfelelő szaktevékenységet végezni, és az elvégzett munkát minősíteni, amely kiterjed:

- légi jármű-szerelő munkájának irányítására, minősítésére;
- nagyjavítás, felújítás irányítására, ellenőrzésére, minősítésére,
- minőség-ellenőrzésre.

1.7. Berendezésre korlátozott I-es típusú minősítő képzés megszerzésének és hosszabbításának feltételei:

1.7.1. Életkor: betöltött 21. életév.

1.7.2. Iskolai végzettség: Az adott "C" szakterületnek megfelelő szakirányú középfokú végzettség.

1.7.3. Szakismeret: A pályázónak hatósági vizsgabizottság előtt bizonyítania kell, hogy az engedélyben biztosított jogköröknek megfelelő szinten ismeri az alábbiakat:

- a hatóság által jóváhagyott, ATA 104 Level IV-V. szerinti ismeret azon "C" szakterületen előírt tananyagból, amelyre a pályázó a szakszolgálati engedély kiadását kéri,
- szabályzatismeret,
- üzemeltetési és karbantartási ismeret,
- emberi tényezők ismeret,
- jóváhagyott magyar nyelvű karbantartási dokumentáció hiányában a karbantartási nyelv megfelelő szintű, igazolt ismerete (állami vagy azzal egyenértékű nyelvvizsga, illetve hatósági nyelvvizsga).

1.7.4. Tapasztalat: A gyakorlati idő az önálló munkavégzésig nem lehet kevesebb, mint 3 év. A gyakorlat ideje felsőfokú szakirányú végzettség esetében 1 évre, repülőgép-szerelő/műszerész végzettség és repülőgép-szerelői/műszerési gyakorlat esetén 2 évre csökkenthető.

1.7.5. Gyakorlati vizsga: A gyakorlati idő leteltével a karbantartó szervezet gyakorlati vizsga keretében igazolja az engedélyes kellő jártasságát az önálló munkavégzéshez. Gyakorlati vizsgáztatásra csak a légiközlekedési hatóság által felhatalmazott személy jogosult. Sikeres vizsga esetén a vizsgajegyzőkönyvet a szakszolgálati engedély kérelemhez kell csatolni.

1.7.6. Folyamatosság: A jogosított tevékenység során az érvényességi időn belül 6 hónapnál hosszabb kihagyás esetén ismeretfelújító elméleti vizsgát kell tennie az engedélyesnek.

1.7.7. Hosszabbítás

1.7.7.1. A karbantartó szervezet igazolja, hogy az engedélyes a szakszolgálati engedélyének érvényességi ideje alatt a képzésnek megfelelő folyamatos munkát végzett.

1.7.7.2. Az engedélyesnek elméleti tanfolyamon kell részt vennie és vizsgáznia kell az adott "C" szakterülethez tartozó berendezésekkel, vállalati eljárásokkal, szabályzatokkal kapcsolatos változásokból, valamint "Emberi tényezők" ismeretekből.

1.7.7.3. A képesítés meghosszabbító elméleti tanfolyamot és vizsgáztatást a légiközlekedési hatóság jóváhagyásával a karbantartó szervezet végzi.

1.7.8. Jogosultság: Sikeres vizsga alapján az engedélyes jogosult: A szakszolgálati engedélyben meghatározott "C" szakterületi jogosításának megfelelő szaktevékenységet végezni, amely kiterjed:

- adott "C" szakterület alá tartozó berendezések önálló karbantartására, javítására,
- a berendezések műszaki ellenőrzésére,
- a berendezések minősítésére.

1.8. Légijármű-szerkezet javító, korlátozott I-es típusú minősítő képesítés megszerzésének és hosszabbításának feltételei:

1.8.1. Életkor: betöltött 21. életév.

1.8.2. Iskolai végzettség: Az adott "C20" szakterületnek megfelelő szakirányú középfokú végzettség.

1.8.3. Szakismeret: A pályázónak hatósági vizsgabizottság előtt bizonyítania kell, hogy az engedélyben biztosított jogköröknek megfelelő szinten ismeri az alábbiakat:

- a hatóság által jóváhagyott, ATA 104 Level IV-V. szerinti ismeret azon "C20" szakterületen előírt (C20/1 esetben légijárműtípushoz kötött) tananyagból, amelyre a pályázó a szakszolgálati engedély kiadását kéri,
- szabályzatismeret,
- üzemeltetési és karbantartási ismeret,
- emberi tényezők ismeret,
- jóváhagyott magyar nyelvű karbantartási dokumentáció hiányában a karbantartási nyelv megfelelő szintű, igazolt ismerete (állami vagy azzal egyenértékű nyelvvizsga, illetve hatósági nyelvvizsga).

1.8.4. Tapasztalat: A gyakorlati idő az önálló munkavégzésig nem lehet kevesebb, mint 3 év. A gyakorlat ideje felsőfokú szakirányú végzettség esetében 1 évre, repülőgép-szerelő végzettség és repülőgép-szerelői gyakorlat esetén 2 évre csökkenthető.

1.8.5. Gyakorlati vizsga: A gyakorlati idő leteltével a karbantartó szervezet gyakorlati vizsga keretében igazolja meg az engedélyes kellő jártasságát az önálló munkavégzéshez. Gyakorlati vizsgáztatásra csak a légiközlekedési hatóság által felhatalmazott személy jogosult. Sikeres vizsga esetén a vizsgajegyzőkönyvet a szakszolgálati engedély kérelemhez kell csatolni.

1.8.6. Folyamatosság: A jogosított tevékenység során az érvényességi időn belül 6 hónapnál hosszabb kihagyás esetén ismeretfelújító elméleti vizsgát kell tennie az engedélyesnek.

1.8.7. Hosszabbítás

1.8.7.1. A karbantartó szervezet igazolja, hogy az engedélyes a szakszolgálati engedélyének érvényességi ideje alatt a képesítésnek megfelelő folyamatos munkát végzett.

1.8.7.2. Az engedélyesnek elméleti tanfolyamon kell részt vennie és vizsgáznia kell az adott "C20" szakterülethez tartozó szerkezetekkel, vállalati eljárásokkal, szabályzatokkal kapcsolatos változásokból, valamint "Emberi tényezők" ismeretekből.

1.8.7.3. A képesítés meghosszabbító elméleti tanfolyamot és vizsgáztatást a légiközlekedési hatóság jóváhagyásával a karbantartó szervezet végzi.

1.8.8. Jogosultság: Sikeres vizsga alapján az engedélyes jogosult: A szakszolgálati engedélyben meghatározott "C20" szakterületi jogosításának megfelelő szaktevékenységet végezni, amely kiterjed:

- adott "C20" szakterületek alá tartozó légijármű szerkezeti elemek önálló karbantartására, javítására,
- a légijármű szerkezeti elemek ellenőrzésére,
- a légijármű szerkezeti elemek minősítésére.

2. Légiforgalmi irányító szakszolgálati engedély

2.1. Légiforgalmi irányító szakszolgálati engedély megszerzésének és hosszabbításának feltételei:

2.1.1. Életkor: betöltött 21. életév.

2.1.2. Iskolai végzettség: felsőfokú.

2.1.3. Nyelvismeret: A vagy C típusú középfokú, vagy ezzel egyenértékű államilag elismert angol nyelvvizsga.

2.1.4. Szakismeret: A pályázónak hatósági vizsgabizottság előtt bizonyítania kell, hogy az engedélyben biztosított jogköröknek megfelelő szinten ismeri az alábbiakat:

- légi jog,

- repülési szabályok, légiforgalmi szolgálatok, a léginavigációs szolgálatok eljárásai,
- rádió és elektrotechnika,
- radartechnika,
- léginavigáció,
- repülésmeteorológia,
- repülőgéptípusok és működési jellemzői.

2.1.4.1. A fentiekben meghatározott ismeretekből eredményes vizsgát tett jelöltnek az irányítói tevékenység ellátáshoz meg kell szereznie az alábbi képesítések valamelyikét

- gyakornok irányító,
- repülőtéri irányító,
- bevezető irányító,
- körzeti irányító.

2.2. *Gyakornok irányító képesítés*

2.2.1. Gyakornok irányító képesítés megszerzésének feltételei.

2.2.2. Jogosultság: Sikeres vizsga alapján az engedélyes jogosult a 2.1.4.1. b)-d) pontban meghatározott szakterületen valós körülmények között légiforgalmi irányító szakszolgálatot teljesíteni az adott szakterületre szakszolgálati engedéllyel és oktató jogosítással rendelkező személy felügyelete mellett.

2.3. *Repülőtéri irányító képesítés*

2.3.1. Repülőtéri irányító képesítés megszerzésének és hosszabbításának feltételei:

2.3.1.1. Szakismeret: A pályázónak hatósági vizsgabizottság előtt bizonyítania kell, hogy az engedélyben biztosított jogköröknek megfelelő szinten ismeri az alábbiakat:

- helyi repülőtérrrend,
- helyi légiforgalom jellegzetességei, műszeres indulási, megközelítési és megszakított megközelítési eljárások,
- látvarepülési szabályok szerint működő légi járművek indulási, megközelítési és várakozási eljárásai,
- a repülőtéri irányító egység és az együttműködő légiforgalmi irányító egységek és szolgálatok közötti eljárások,
- a repülőtéri körzet földrajzi viszonyai és kiemelkedő tereptárgyai,
- segélyszolgálatok riasztásának helyi eljárásai, a rendelkezésre álló eszközök,
- a repülőtér 50 km-es körzetének időjárás jellegzetességei,
- repülésmeteorológiai információk, azok értékelése,
- a rendelkezésre álló léginavigációs és egyéb műszaki eszközök, azok felhasználásának szabályai, kezelésük,
- radar eljárások alkalmazása a helyi körülmények szerint,
- gurító radar használata a helyi eljárásoknak megfelelően,
- az együttműködő irányító egységek irányítási eljárásai,
- szimulált repülőtéri forgalom irányítása.

2.3.1.2. Tapasztalat: Oktató irányító felügyelete alatt legalább 300, de nem több mint 600 óras kielégítő szakszolgálat ellátása a kérelmet megelőző 12 hónapos időtartamon belül.

2.3.1.3. Gyakorlati vizsga: A pályázónak gyakorlati vizsga keretében a hatóság előtt bizonyítania kell, hogy alkalmas a repülőtéri irányító számára előírt feladatok önálló ellátására.

2.3.1.4. Hosszabbítás: Az üzemben tartónak igazolnia kell, hogy az engedélyesnek a megelőző 24 hónap során 6 hónapnál hosszabb folyamatos munkamegszakítása nem volt. Ha a megelőző 24 hónap során a munka folyamatos megszakításának időtartama meghaladja a 6 hónapot, szakismeretből vizsgáznia kell.

2.3.2. Jogosultság: Sikeres vizsga alapján az engedélyes jogosult repülőtéri irányítói feladatok ellátására azon repülőtéren, ahol a gyakorlati vizsgát tette.

2.4. *Bevezető irányító képesítés*

2.4.1. Bevezető irányító képesítés megszerzésének és hosszabbításának feltételei

2.4.1.1. Szakismeret: A pályázónak hatósági vizsgabizottság előtt bizonyítania kell, hogy az engedélyben biztosított jogköröknek megfelelő szinten ismeri az alábbiakat:

- a közelségi légiforgalmának irányítására létrehozott irányítói szektorok feladat és irányítási szabályai,
- a helyi légiforgalom jellegzetességei, műszeres indulási, megközelítési, valamint várakozási eljárások,
- a közelségi körzetben található repülőterek és az ottani légiforgalom jellege,
- a bevezető irányító egység és az együttműködő légiforgalmi irányító egységek és szolgálatok közötti eljárások,
- a közelségi körzet földrajzi viszonyai és kiemelkedő tereptárgyai,
- kutatási és mentési eljárások a riasztás helyi eljárásai,
- a közelségi körzet középpontjától mért 200 km-es sugarú terület időjárás jellegzetességei, a rendelkezésre álló meteorológiai információk és azok értékelése,
- a rendelkezésre álló műszaki eszközök és azok felhasználásának szabályai, kezelésük,

- a körzetben telepített és a légiforgalmi irányítás célját szolgáló rádió navigációs és hírközlő berendezések üzemeltetési adatai és felhasználásuk,

- a közelkörzetben alkalmazott radarirányítói eljárások,
- radarirányítás esetén a közelkörzetben belül kiadható legalacsonyabb magasságok,
- közelkörzet légtere alatt elhelyezkedő repülőterek és azok légtereiben alkalmazott eljárások.

2.4.1.2. Tapasztalat: Oktató irányító felügyelete alatt legalább 400 órás bevezető irányító szakszolgálat ellátása a kérelmet közvetlenül megelőző 12 hónapon belül.

2.4.1.3. Gyakorlati vizsga: A pályázónak gyakorlati vizsga keretében a hatóság előtt bizonyítania kell, hogy alkalmas a bevezető irányítói feladatok önálló ellátására.

2.4.1.4. Hosszabbítás:

- Az üzemben tartónak igazolnia kell, hogy az engedélyesnek a megelőző 24 hónap során a szakszolgálatban 6 hónapnál hosszabb folyamatos munkamegszakítása nem volt.

- Ha a megelőző 24 hónap során a munka folyamatos megszakításának időtartama meghaladja a 6 hónapot, szakismereti vizsgát kell letennie.

2.4.2. Jogosultság: Sikeres vizsga alapján az engedélyes jogosult bevezető eljárás- és radarirányítói feladatok ellátására a közelkörzet légtérében (TMA), ahol az előírt gyakorlati vizsgát tette.

2.5. Körzeti irányító képzés

2.5.1. Körzeti irányító képzés megszerzésének és hosszabbításának feltételei:

2.5.1.1. Szakismeret: A pályázónak hatósági vizsgabizottság előtt bizonyítania kell, hogy az engedélyben biztosított jogkörnek megfelelő szinten ismeri az alábbiakat:

- a körzet légiforgalmának irányítására létrehozott irányítói szektorok, ellenőrzött légterek, várakozási eljárások,
- a körzet légiforgalmának jellegzetességei, a körzet polgári repülőterei és az ott folyó légiforgalom jellege,
- a körzeti irányító központ és az együttműködő légiforgalmi irányítói egységek és egyéb szakszolgálatok közötti eljárások,

- kutatási és mentési eljárások, a riasztás helyi eljárásai,
- a terület általános időjárás jellemzőik a rendelkezésre álló meteorológiai információk és felhasználásai,
- a rendelkezésre álló műszaki eszközök és azok felhasználásának szabályai, kezelésük,
- a körzetben telepített és a légiforgalmi irányítás céljára szolgáló rádió navigációs és hírközlő berendezések üzemeltetési adatai és felhasználásuk,

- az együttműködő irányító egységek irányítási eljárásai,

- a körzetben alkalmazott radarirányítói eljárások,

- szimulált körzeti légiforgalom irányítása radar segítségével.

2.5.1.2. Tapasztalat: Oktató irányító felügyelete alatt legalább 400, de nem több mint 800 órás kielégítő radarirányítói szakszolgálat ellátása a kérelmet megelőző 12 hónapos időtartamon belül.

2.5.1.3. Gyakorlati vizsga: A pályázónak gyakorlati vizsga keretében a hatóság előtt bizonyítania kell, hogy alkalmas körzeti irányítói feladatok ellátására.

2.5.1.4. Hosszabbítás: Az üzemben tartónak igazolnia kell, hogy az engedélyesnek a megelőző 24 hónap során 6 hónapnál hosszabb folyamatos munkamegszakítása nem volt. Ha a megelőző 24 hónap során a munka folyamatos megszakításának időtartama meghaladja a 6 hónapot, szakismereti vizsgát kell letennie.

2.5.2. Jogosultság: Sikeres vizsga alapján az engedélyes jogosult: A szakismereti és gyakorlati vizsga szerinti körzetben eljárásirányítói és radarirányítói feladatok ellátására.

2.6. Oktató jogositás

2.6.1. Oktató jogositás megszerzésének és hosszabbításának feltételei:

2.6.1.1. Szakismeret: A pályázónak hatósági vizsgabizottság előtt bizonyítani kell az oktatási feladatra való alkalmasságát, valamint az oktatási célnak megfelelően kért képzéshez szükséges ismeretek ismeretét, továbbá jártasságát

- a légiforgalmi irányítói eljárásokban, különös tekintettel a kiképzés alatt állók által elkövethető hibákra, azok kijavítására,

- a repülési szabályok és műszaki berendezések alkalmazásában,

- az oktatási és vizsgáztatási módszertanban.

2.6.1.2. Tapasztalat: A pályázónak 5 év képzésnek megfelelő légiforgalmi irányítói tapasztalattal kell rendelkeznie.

2.6.1.3. Gyakorlati vizsga: A pályázónak gyakorlati vizsga keretében a hatóság előtt bizonyítania kell, hogy

a) az előírt irányítói feladatokat - beleértve az irányítás különleges eseteit is - be tudja mutatni, illetve a vizsgázó által elkövetett hibákat ki tudja javítani,

b) képes egy pályázót az irányítói tevékenység megkezdése előtt feladatára módszeresen felkészíteni, és a végzett munkát kiértékelni.

2.6.1.4. Hosszabbítás: A kért képesítésnek megfelelő követelmények szerint.

2.6.2. Jogosultság: Sikeres vizsga alapján az engedélyes jogosult:

- a feladatot bemutatni, oktatni, ellenőrizni és vizsgáztatni,
- a pályázó szakmai minőségét elkészíteni.

3. Repüléstájékoztató szakszolgálati engedély

3.1. Repülőtéri repüléstájékoztató képzés

3.1.1. Repülőtéri repüléstájékoztató képzés megszerzésének és hosszabbításának feltételei:

3.1.1.1. Életkor: betöltött 19. életév.

3.1.1.2. Iskolai végzettség: középfokú.

3.1.1.3. Szakismeret: A pályázónak hatósági vizsgabizottság előtt bizonyítania kell, hogy az engedélyben biztosított jogköröknek megfelelő szinten ismeri az alábbiakat:

- repülési utasítások, szabályok, eljárások,
- kategóriába sorolt légi járművek repülési jellemzői,
- léginnavigációs ismeretek,
- repülésmeteorológiai ismeretek,
- angol nyelvű rádiótávbeszélő kifejezések ismerete az üzemeltető által meghatározott szinten,
- a repülőter 50 km-es körzetének, valamint a repülőter rendjének ismerete.

3.1.1.4. Tapasztalat: A pályázónak legalább 3 éves gyakorlattal rendelkező képesített repülőtéri repüléstájékoztató felügyelete mellett 150 óras kielégítő szakszolgálatot kell ellátnia a kérelmet megelőző 8 hónapos időtartamon belül vagy körzeti repüléstájékoztató szakszolgálati engedéllyel ez 50 órára csökkenthető.

3.1.1.5. Egészségügyi alkalmasság: Meg kell felelnie a számára előírt egészségi követelményeknek.

3.1.1.6. Hosszabbítás: Az üzemben tartónak igazolnia kell, hogy az engedélyesnek a megelőző 24 hónap során 6 hónapnál hosszabb folyamatos munkamegszakítása nem volt. Ha a megelőző 24 hónap során a munka folyamatos megszakításának időtartama meghaladja a 6 hónapot, szakismereti vizsgát kell letennie.

3.1.2. Jogosultság: Sikeres vizsga alapján az engedélyes jogosult repülőtéri repüléstájékoztató (VFR) feladatok ellátására azon repülőtéren, ahol a tapasztalatot megszerezte.

3.1.2.2. A szakszolgálati engedélyben fel kell tüntetni, hogy a jogosítás melyik repülőterre szól.

3.2. Körzeti repüléstájékoztató képzés

3.2.1. Körzeti repüléstájékoztató képzés megszerzésének és hosszabbításának feltételei:

3.2.1.2. Életkor: betöltött 20. életév.

3.2.1.3. Iskolai végzettség: középfokú.

3.2.1.4. Szakismeret: A pályázónak hatósági vizsgabizottság előtt bizonyítania kell, hogy az engedélyben biztosított jogköröknek megfelelő szinten ismeri az alábbiakat:

- légi jog,
- repülési szabályok, légiforgalmi szolgálatok és léginnavigációs szolgálatok eljárásai (a radar felhasználására vonatkozó szabályok kivételével),
- nemzetközi rádió-távbeszélő szabályzat,
- angol nyelvű koordinációs kifejezések,
- polgári és katonai repülések közötti koordinációs eljárások,
- léginnavigáció,
- repülésmeteorológia,
- légi járműtípusok és működési jellemzők.

3.2.1.5.

3.2.1.6. Tapasztalat.

3.2.1.6.1. A pályázónak legalább 3 éves gyakorlattal rendelkező képesített, körzeti repüléstájékoztató felügyelete mellett legalább 200 óras kielégítő szakszolgálatot kell ellátnia a kérelmet megelőző 6 hónapos időtartamon belül.

3.2.1.6.2. A gyakorlati kiképzés időtartama 50 órára csökkenthető, ha a pályázó a megelőző 12 hónapon belül érvényes légiforgalmi irányító szakszolgálati engedéllyel rendelkezik.

3.2.1.7. Egészségügyi alkalmasság: Meg kell felelnie a számára előírt egészségi követelményeknek.

3.2.1.8. Hosszabbítás: Az üzemben tartónak igazolnia kell, hogy az engedélyesnek a megelőző 24 hónap során 6 hónapnál hosszabb folyamatos munkamegszakítása nem volt. Ha a megelőző 24 hónap során a munka folyamatos megszakításának időtartama meghaladja a 6 hónapot, szakismereti vizsgát kell letennie.

3.2.2. Jogosultság: Sikeres vizsga alapján az engedélyes jogosult a jogosított szerinti körzetben körzeti repülésirányító feladatok ellátására.

4. Repülés üzemi tiszt szakszolgálati engedély

4.1. Általános rendelkezések

4.1.1. A repülés üzemi tiszt szakszolgálati engedély megszerzésének és hosszabbításának feltételei:

4.1.1.2. Életkor: betöltött 21. életév.

4.1.1.3. Iskolai végzettség: középfokú.

4.1.1.4. Nyelvismeret: angol, az üzemeltető által meghatározott szinten.

4.1.1.5. Szakismeret: A pályázónak hatósági vizsgabizottság előtt bizonyítani kell, hogy az engedélyben biztosított jogköröknek megfelelő szinten ismeri az adott szakterület sajátosságait.

4.1.1.6. A repülés üzemi tiszt tevékenység ellátásához a pályázónak meg kell szereznie az alábbi képesítések valamelyikét:

- repülőtér felügyelő,
- forgalmi felügyelő,
- előtérügyeletes tiszt,
- terhelés-, súlypontszámító tiszt,
- navigációs tiszt,
- légiforgalmi tájékoztató tiszt,
- repülési adatfeldolgozó és adatközlő,
- repülésbejelentő,
- AFTN kezelő,
- áramlásszervező.

4.1.1.7. Tapasztalat: Legalább 3 hónapos munkahelyi gyakorlat képesített repülés üzemi tiszt felügyelete mellett.

4.1.1.8. Folyamatosság: Ha a munkamegszakítás időtartama meghaladja a 6 hónapot, de 12 hónapnál kevesebb, üzemben tartói vizsgát kell tenni. Ha a munka folyamatos megszakításának időtartama meghaladja a 12 hónapot a 4.2.1.4. pont szerinti hatósági vizsgát kell tenni.

4.1.1.9. Hosszabbítás: Az üzemben tartónak igazolnia kell, hogy az engedélyesnek a megelőző 36 hónap során 6 hónapnál hosszabb folyamatos munkamegszakítása nem volt.

4.1.1.10. Jogosultság: Sikeres vizsga alapján az engedélyes jogosult a szakszolgálati engedélyben biztosított jogkörének megfelelő tevékenységet ellátni.

11. számú melléklet az 5/2001. (II. 6.) KőViM rendelethez

Szakszolgálati engedélyek tartalma és formája

1. Légijármű-vezető szakszolgálati engedély

1.1. Borító
Republic of Hungary
Magyar Köztársaság
Civil Aviation Authority
Polgári Légiközlekedési Hatóság

JOINT AVIATION AUTHORITIES (Megjegyzés: Csak a JAA alapján kiállított szakszolgálati engedélyeknél.)

HAJÓZÓ SZEMÉLYZET SZAKSZOLGÁLATI ENGEDÉLY
FLIGHT CREW LICENCE

Issued in accordance with ICAO Standards
Készült az ICAO szabványainak megfelelően.

1.2. 2. oldal

- I. Kiadás állama
- III. Engedély száma
- IV. Vezeték- és keresztnév
- XIV. Születési idő és hely
- V. Cím: utca, város, ország, irányítószám
- VI. Állampolgárság
- VII. A tulajdonos aláírása
- VIII. Kiállító hatóság
- X. A kiállító személy aláírása, dátum
- XI. A hatóság pecsétje

1.3. 3. oldal

- II. Az engedély megnevezése, a legelső kibocsátás dátuma és országkód
- IX. Érvényesség:
Ez az engedély legkésőbb-ig érvényes. Az engedély tulajdonosa csak a jogosításhoz szükséges érvényes egészségügyi alkalmassági bizonyítvánnyal tevékenykedhet. Az engedély tulajdonosa jogosult a Joint Aviation Authorities (JAA) tagállamaiban lajstromozott repülőgépen gyakorolni az engedélyben adott jogosításokat. A tulajdonosnak az azonosítására alkalmas fényképes igazolvánnyal is kell rendelkeznie.
(Megjegyzés: Csak a JAA alapján kiállított szakszolgálati engedélyeknél.)
- XII. Rádió-távbeszélő jogosítás:
Ezen engedély tulajdonosa bizonyította alkalmasságát a fedélzeti rádió-távbeszélő angolul történő alkalmazására.
- XIII. Megjegyzések:

1.4. 4. oldal

- XII. Meghosszabbított jogosítások
Osztály/Típus
Megjegyzések/Korlátozások
Műszer
Oktató

1.5. 5., 6., 7. oldal

- XII. Jogosítás
A vizsga napja
Érvényesség
Vizsgáztató engedélyszáma
Vizsgáztató aláírása

1.6. 8. oldal

Az engedélyben használt rövidítések

- SPL Növendék pilóta szakszolgálati engedély
- PPL Magánpilóta szakszolgálati engedély
- CPL Kereskedelmi pilóta szakszolgálati engedély
- ATPL Közforgalmú pilóta szakszolgálati engedély
- IR Műszerrepülő jogosítás

- (A) Repülőgép
- (H) Helikopter
- SE Egyhajtóműves
- ME Többhajtóműves
- SPA Egypilótás repülőgép
- MPA Többpilótás repülőgép
- R/T Rádió-távbeszélő

2. Földi szakszolgálati engedély

- 2.1. Borító
 Republic of Hungary
 Magyar Köztársaság
 Civil Aviation Authority
 Polgári Légiközlekedési Hatóság

FÖLDI SZAKSZEMÉLYZET SZAKSZOLGÁLATI ENGEDÉLY GROUND PERSONAL LICENCE

Issued in accordance with ICAO Standards
 Készült a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet (ICAO) szabványainak megfelelően.

- 2.2. 2. oldal

- I. Kiadás állama
- III. Engedély száma
- IV. Vezeték- és keresztnév
- XIV. Születési idő és hely
- V. Cím: utca, város, ország, irányítószám
- VI. Állampolgárság
- VII. A tulajdonos aláírása
- VIII. Kiállító hatóság
- X. A kiállító személy aláírása, dátum
- XI. A hatóság pecsétje

- 2.3. 3. oldal

- II. Az engedélyek megnevezése, a legelső kibocsátás dátuma és országkód
- IX. Érvényesség:
 Ez az engedély legkésőbb-ig érvényes. Az engedély tulajdonosa csak a jogosításhoz szükséges érvényes egészségügyi alkalmassági bizonyítvánnyal tevékenykedhet. Az engedély tulajdonosa jogosult a Joint Aviation Authorities (JAA) tagállamaiban lajstromozott repülőgépen gyakorolni az engedélyben adott jogosításokat. A tulajdonosnak az azonosítására alkalmas fényképes igazolvánnyal is kell rendelkeznie.
 (Megjegyzés: Csak a JAA alapján kiállított szakszolgálati engedélyeknél.)
- XII. Rádió-távbeszélő jogosítás:
 Ezen engedély tulajdonosa bizonyította alkalmasságát a fedélzeti rádió-távbeszélő angolul történő alkalmazására.
- XIII. Megjegyzések:

- 2.4. 4. oldal

- XII. Meghosszabbított jogosítások
 Jogosítások/Képesítések

Megjegyzések/Korlátozások
Oktató

2.5. 5., 6., 7. oldal

XII. Jogosítás
A vizsga napja
Érvényesség
Vizsgáztató engedélyszáma
Vizsgáztató aláírása